

Tendințe și riscuri

pe piețele financiare locale și internaționale

În România, indicatorul sentimentului economic (ESI) înregistrează o valoare mai scăzută față de media UE (117,6), situându-se în luna octombrie 2021 la un nivel de 99,8 puncte

ASF nr. 44

03.11.2021

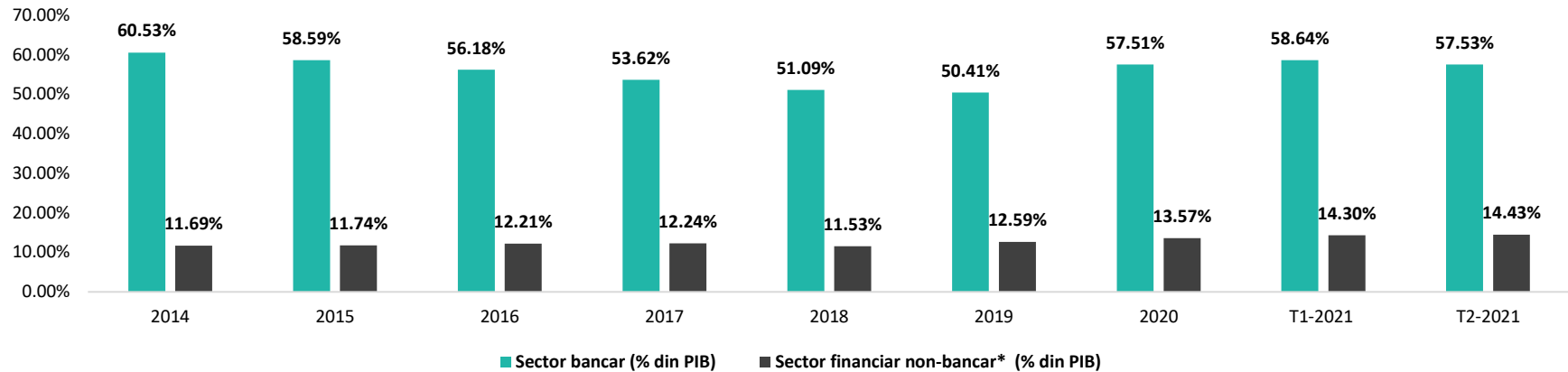
- ❖ *Potrivit estimărilor semnal publicate de Eurostat, în trimestrul III 2021, PIB-ul ajustat sezonier a crescut cu 2,2% în zona euro, respectiv cu 2,1% în UE comparativ cu trimestrul anterior;*
- ❖ *Cotațiile CDS aferente obligațiunilor emise de România (5y, USD) se situează la nivelul de 61 puncte, în scădere cu aproximativ 64% față de ultimul maxim;*
- ❖ *În luna octombrie contagiunea și-a inversat tendința și a început să descrească rapid, ca urmare a diferențelor dintre ratele de creștere dintre piețele de capital.*

Indicatori privind piețele financiare nebancale

Sectorul asigurări-reasigurări	Active totale 24,80 miliarde lei		Indemnizații brute plătite 3,28 miliarde lei, din care:		Portofoliu investițional (%AT)	
	PBS 6,39 miliarde lei, din care:		AG 3,12 mld. lei		Acțiuni 0,79%	
	AG 5,05 mld. lei		AV 0,16 mld. lei		Obligațiuni corporative 4,28%	
	AV 1,34 mld. lei				Titluri de stat 39,66%	30 iunie 2021
Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare	Active totale 47,015 mld. lei		OPC		Portofoliu investițional	
	• 22,275 mld. lei FDI • 1,691 mld. lei FÎI • 11,535 mld. lei SIF • 11,514 mld. lei FP		• 18 SAI • 81 FDI • 26 FÎI • 5 SIF • Fondul Proprietatea • 4 depozitari		Acțiuni 22,78 mld. lei	
	Capitalizare bursieră totală la 29 octombrie 2021: 218,76 mld. lei (din care Erste Group Bank AG-81,21 mld. lei)				Obligațiuni 5,17 mld. lei	
	Valoarea medie zilnică tranzacții perioada 25 octombrie-29 octombrie 2021: 69,16 mil. lei.				Titluri de stat 10,38 mld. lei	
					Depozite și disponibil 5,074 mld. lei	
					Titluri OPCVM/AOPC 2,948 mld. lei	30 iunie 2021
Sectorul sistemului de pensii private	Active totale la 29 octombrie 2021		Portofoliu investițional (PII)		Portofoliu investițional (PIII)	
	Pilon II 86,97 mld. Lei	Pilon III 3,32 mld. lei	88,52% investiții ROMÂNIA		91,24% investiții ROMÂNIA	
			8,64% investiții state UE		7,79% investiții state UE	
			Titluri de stat: 61,19% din activul total		Titluri de stat: 61,13% din activul total	
			Acțiuni: 24,89% din activul total			30 septembrie 2021

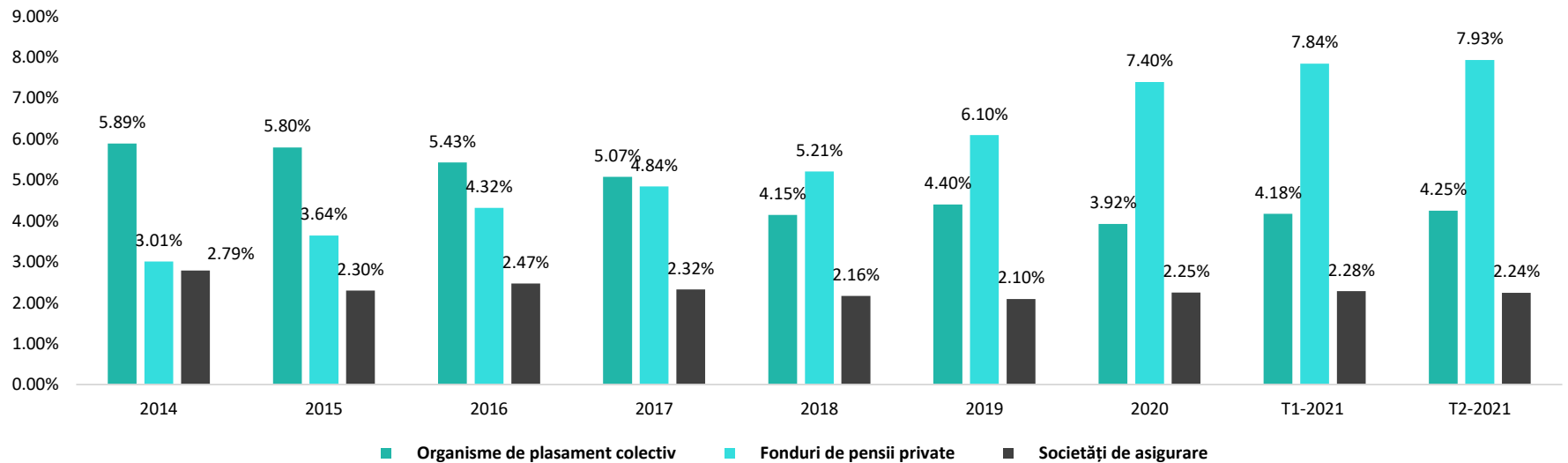
Dimensiunea sectorului financiar bancar vs. nebanca

Activele piețelor financiare bancare și nebanca din România (% PIB)

* nu sunt incluse IFN-urile

Activele piețelor financiare nebanca din România (% PIB)

Sursă: BNR, INS, ASF

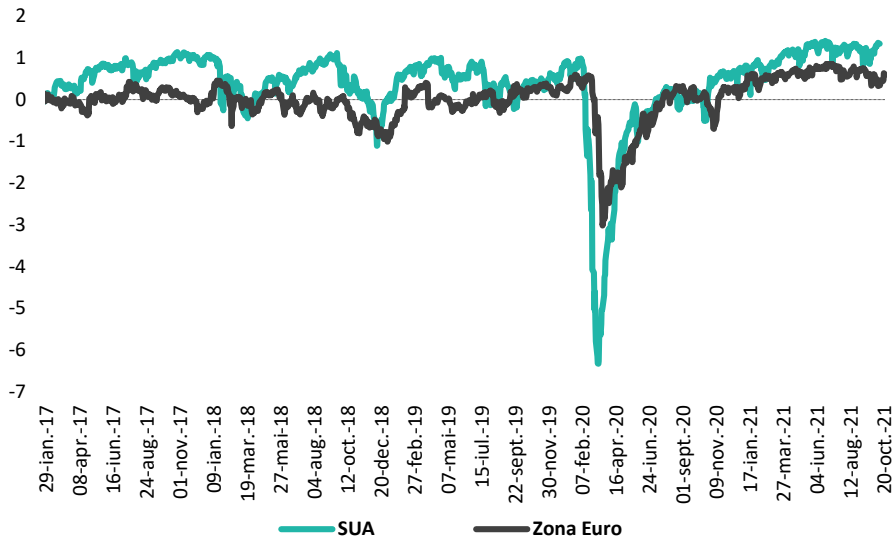
Evenimente importante și tendințele săptămânii

- Analiza FMI referitoare la impactul adoptării rapide a inteligenței artificiale (Artificial Intelligence - AI) și învățării automatizate (Machine Learning - ML) în sectorul financiar subliniază o serie de avantaje rezultate din utilizarea acestora, respectiv: facilitarea unor câștiguri și economii de costuri, remodelarea interfețelor clienților, îmbunătățirea acurateței prognozelor și ameliorarea managementului riscului și conformității. Sistemele AI/ML oferă, de asemenea, potențialul de a consolida supravegherea prudențială și de a echipa băncile centrale cu noi instrumente pentru a-și îndeplini mandatele monetare și macroprudențiale. Totuși, aceste progrese creează noi probleme care decurg din riscurile inerente aplicării tehnologiei în sectorul financiar: percepțiile privind utilizarea sistemelor AI/ML; opacitatea rezultatelor acestora și robustețea lor (amenințările cibernetice și confidențialitatea); atragerea de noi surse și canale de transmisie a riscurilor sistemice; și creșterea interconectărilor care ar putea amplifica rapid riscurile.

Utilizarea AI/ML în sectorul financiar ar trebui să fie binevenită, dar sunt necesare o serie de acțiuni pentru a le capta beneficiile și atenua riscurile potențiale la adresa integrității și siguranței sistemului financiar: consolidarea capacității instituționale și a cadrelor de supraveghere ale autorităților competente, angajarea părților interesate pentru a identifica posibilele riscuri și acțiuni de reglementare de remediere, actualizarea legislației și extinderea educației consumatorilor. Este important ca aceste măsuri să fie luate în contextul unor strategii naționale privind inteligența artificială și să implice toate organismele publice și private relevante.

Indicatori privind piețele financiare nebancale

Evoluția condițiilor de tranzacționare pe piețele financiare internaționale

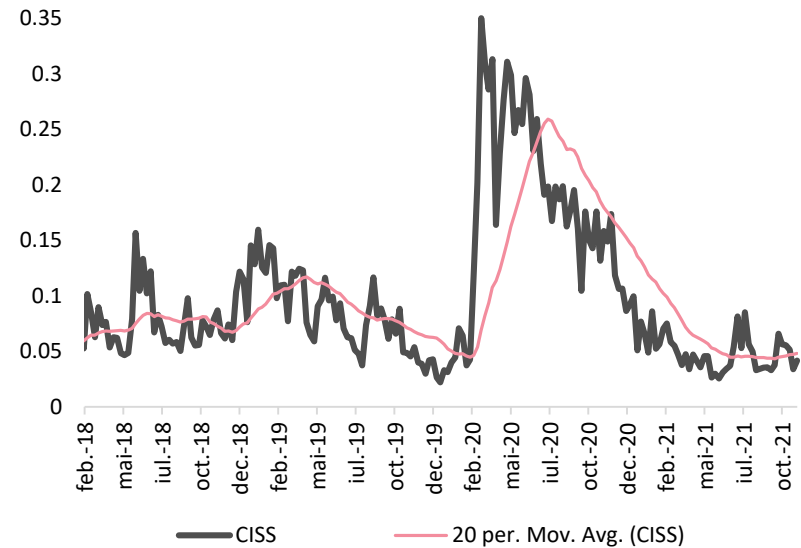
Sursa: Bloomberg Financial Conditions Indices

Nivelul de stres în cadrul sistemului financiar european s-a majorat și se situează în jurul valorii de 0,0416, conform indicatorului compozit calculat de Banca Centrală Europeană.

Condițiile de tranzacționare înregistrează s-au îmbunătățit pentru piețele financiare din Zona Euro și din SUA.

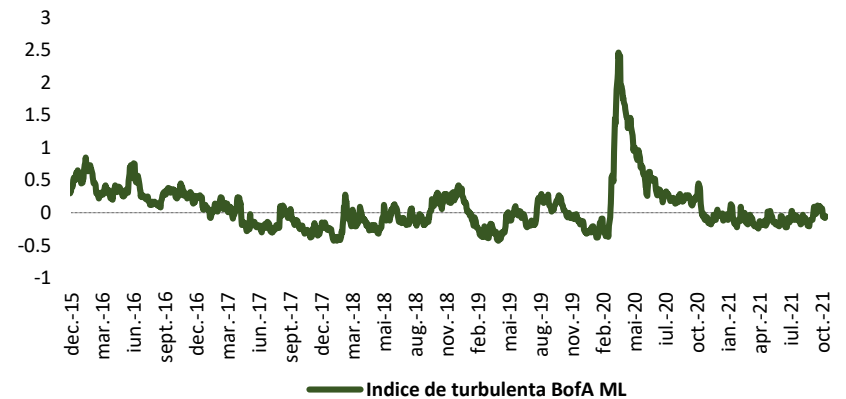
Indicele de turbulență pe piețele bursiere internaționale, calculat de Bank of America Merrill Lynch, a înregistrat o scădere apropiat de nivelul zero pe termen scurt.

Nivelul de stres în sistemul financiar european

Sursa: ECB

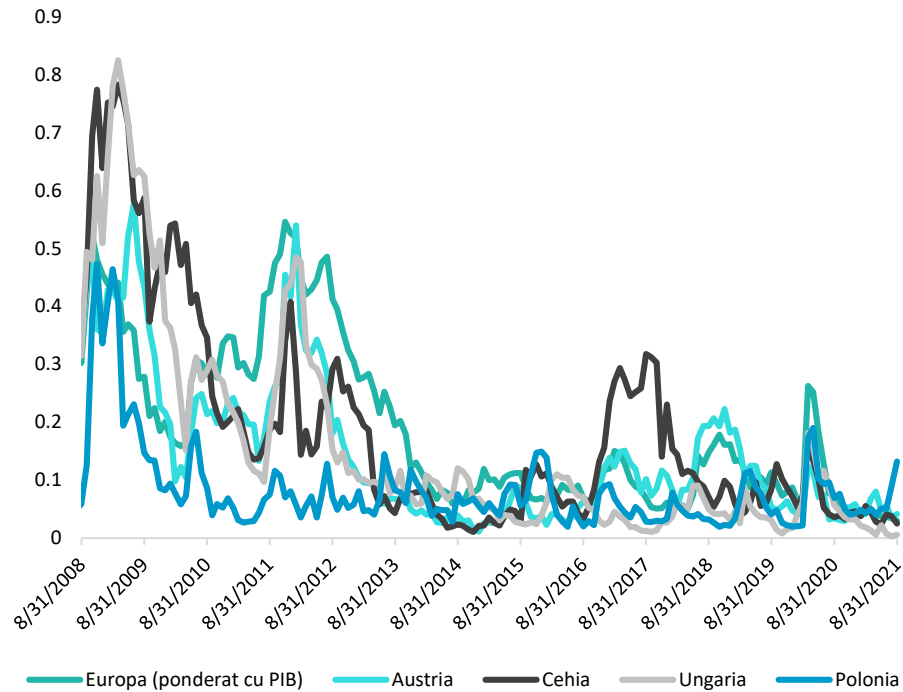
Indicele de turbulență pe piețele financiare internaționale

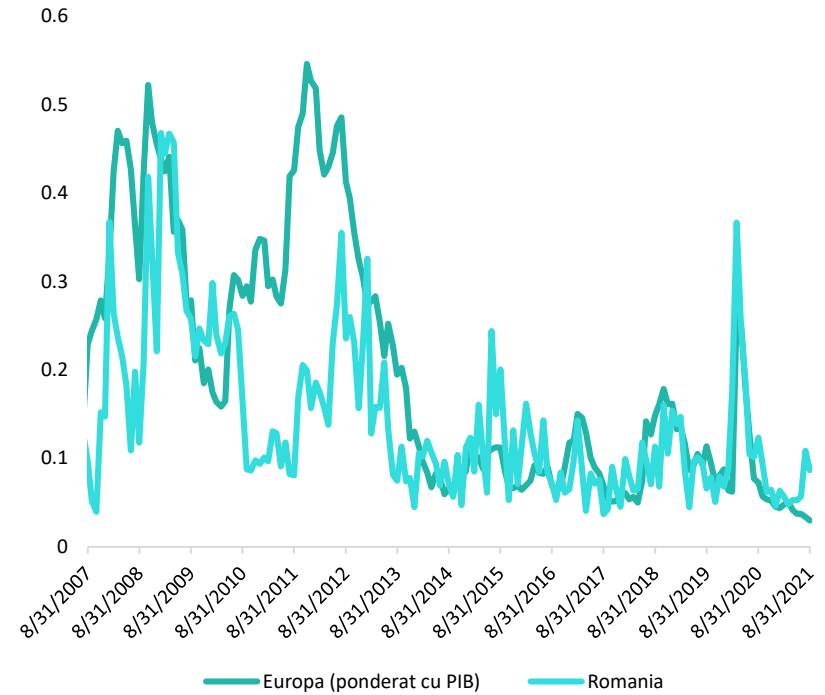
Sursa: Bank of America Merrill Lynch

Indicatori privind piețele financiare nebankare

Indici de stabilitate financiară (CISS)

CISS T2

Sursa: Datastream, calcule ASF

Indicatorul compozit al riscului sistemic (CISS) este folosit pentru a măsura starea actuală de instabilitate, de ex. nivelul actual al fricțiunilor, stresul și încordarea (sau lipsa acestora) în sistemul financiar și pentru a condensa acea stare de instabilitate financiară într-un singur indicator.

În prima parte a anului 2021, atât în România, cât și în Uniunea Europeană nivelul indicatorului s-a menținut la un nivel scăzut, acest lucru sugerând un climat investițional stabil. Indicatorul sugerează că nu există tensiuni macroeconomice, însă în contextul răspândirii noilor tulpini de COVID-19, acesta poate înregistra o ușoară creștere, fiind afectat de volatilitatea activelor financiare pe care le măsoară. Conform IMF, redresarea economică globală continuă, chiar dacă pandemia COVID-19 încă persistă. Efectele negative ale COVID-19 asupra economiei par mai durabile și se așteaptă ca divergențele pe termen scurt să lase amprente asupra performanței pe termen mediu. Accesul la vaccinuri și sprijinul guvernamental din timp sunt factorii determinanți ai decalajelor actuale.

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Potrivit estimărilor semnal publicate de Eurostat, în trimestrul III 2021, **PIB-ul ajustat sezonier** a crescut cu 2,2% în zona euro, respectiv cu 2,1% în UE comparativ cu trimestrul anterior, fiind al doilea trimestru consecutiv în care indicatorul înregistrează un avans și recuperează din pierderile înregistrate. Comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, PIB-ul ajustat sezonier s-a majorat cu 3,7% în zona euro și cu 3,9% în UE în trimestrul III 2021.

Pe plan local, **produsul intern brut** a fost, în termeni reali, mai mare cu 1,9% în trimestrul II 2021 comparativ cu trimestrul I 2021. Față de perioada similară a anului anterior, în trimestrul II 2021, produsul intern brut al României a înregistrat o creștere cu 13,9% pe seria brută și o creștere de 14,4% pe seria ajustată sezonier.

Fondul Monetar Internațional (FMI, World Economic Outlook, octombrie 2021) estimează o **creștere de 5,9% a economiei globale în anul 2021**, o revizuire în ușoară scădere (-0,1pp) față de prognoza din iulie 2021. Conform FMI, revizuirea în sens descendent înglobează o deteriorare a prognozelor pentru economiile avansate și în curs de dezvoltare cu venituri scăzute, parțial compensată de perspectivele mai optimiste pe termen scurt pentru anumite piețe emergente exportatoare de mărfuri și economii în curs de dezvoltare.

Evoluția PIB și a prognozei PIB în perioada 2019 - 2022

Regiune/ țară	T1 2019	T2 2019	T3 2019	T4 2019	2019	T1 2020	T2 2020	T3 2020	T4 2020	2020	T1 2021	T2 2021	Comisia Europeană		FMI	
													2021f	2022f	2021f	2022f
Zona euro	1,8	1,5	1,7	1,1	1,5	-3,0	-14,5	-4,0	-4,4	-6,3	-1,2	14,3	4,8	4,5	5,0	4,3
Germania	1,6	0,5	1,4	0,9	1,1	-1,9	-11,3	-3,7	-2,9	-4,6	-3,1	9,4	3,6	4,6	3,1	4,6
Spania	2,4	2,2	2,0	1,7	2,1	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-10,8	-4,2	17,5	6,2	6,3	5,7	6,4
Franța	2,1	2,3	2,0	0,9	1,8	-5,4	-18,6	-3,6	-4,3	-7,9	1,5	18,7	6,0	4,2	6,3	3,9
Italia	0,4	0,6	0,7	-0,1	0,4	-5,8	-18,2	-5,4	-6,6	-8,9	-0,8	17,2	5,0	4,2	5,8	4,2
Bulgaria	4,2	3,8	3,3	3,1	3,7	2,3	-8,6	-5,2	-3,8	-4,2	-1,8	9,9	4,6	4,1	4,5	4,4
Croația	3,9	2,4	2,7	2,7	2,9	0,7	-14,6	-10,1	-6,9	-8,0	-1,0	16,1	5,4	5,9	6,3	5,8
Ungaria	5,2	4,8	4,3	3,9	4,6	1,9	-13,0	-4,6	-3,6	-4,7	-1,7	17,6	6,3	5,0	7,6	5,1
Polonia	5,5	4,9	4,6	4,0	4,7	2,2	-7,9	-1,8	-2,5	-2,5	-1,1	10,8	4,8	5,2	5,1	5,1
România	5,2	4,4	3,4	3,7	4,2	2,5	-9,7	-5,4	-2,3	-3,9	-0,3	14,4	7,4	4,9	7,0	4,8

Sursa: Eurostat, serii ajustate sezonier, modificare față de aceeași perioadă a anului anterior, prognoza de vară a CE 2021, World Economic Outlook – octombrie 2021, FMI

În ceea ce privește România, Fondului Monetar Internațional (FMI, octombrie 2021) prevede că produsul intern brut va urca la 7% în anul 2021, o revizuire în sens ascendent comparativ cu estimarea din luna aprilie 2021 (6%).

Comisia Națională de Strategie și Prognoză a revizuit în sens pozitiv prognoza economică pentru anul 2021, la 7% (de la 5% conform estimării de primăvară a CNSP), pe fondul revenirii activității în industrie (+7,7%), agricultură (+14,8%), construcții (+6,1%) și servicii (+6,3%) față de anul 2020.

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Indicatorul sentimentului economic (ESI) a atins valoarea de 117,6 puncte în Uniunea Europeană în luna octombrie 2021, situându-se peste valorile înregistrate în perioada pre-criză. În luna octombrie 2021, încrederea în servicii și-a revenit cu 2,8 puncte față de valoarea raportată în luna precedentă. În România, indicatorul sentimentului economic s-a plasat sub media UE în octombrie 2021, la un nivel de 99,8 puncte, în scădere față de luna septembrie (100,3 puncte). Pe plan local, încrederea în sectorul construcțiilor și-a revenit cu 2,6 puncte față de valoarea înregistrată în luna anterioară, pe când încrederea în sectorul comerțului cu amănuntul s-a diminuat cu 3,9 puncte comparativ cu luna precedentă.

Conform estimărilor semnal publicate de Eurostat, **rata anuală a inflației în zona euro** a atins nivelul de 4,1% în octombrie 2021, în creștere față de luna septembrie (3,4%). Ținând cont de principalele componente ale inflației din zona euro, energia va avea cea mai mare rată anuală în octombrie (**23,5% comparativ cu 17,6% în septembrie**), urmată de servicii (2,1% comparativ cu 1,7% în septembrie), bunuri industriale neenergetice (2,0% comparativ cu 2,1% în septembrie) și produse alimentare, alcool și tutun (2,0%, stabil comparativ cu septembrie).

Rata anuală a inflației IPC s-a situat la 6,29% în septembrie 2021 în România, valoare mai ridicată comparativ cu cea înregistrată în august (+5,25%). Contribuțiile semnificative la rata anuală a inflației au avut-o majorarea prețurilor mărfurilor nealimentare (+8,71%), mărfurilor alimentare (+4,26%) și serviciilor (+3,75%).

Potrivit anchetei de conjunctură din luna octombrie 2021, publicată de INS, managerii din industria prelucrătoare estimează pentru următoarele trei luni o relativă stabilitate a volumului producției (sold conjunctural -5%). În sectorul construcțiilor (sold conjunctural -12%) se va înregistra pentru următoarele trei luni o scădere moderată a volumului producției. În sectorul comerțului cu amănuntul (sold conjunctural +2%), managerii au preconizat tendință de relativă stabilitate a activității economice. Volumul comenzilor adresate furnizorilor de mărfuri de către unitățile comerciale va înregistra creștere moderată (sold conjunctural +7%). Referitor la cererea de servicii (cifra de afaceri), conform estimărilor din luna octombrie 2021, aceasta va cunoaște relativă stabilitate în următoarele trei luni (sold conjunctural -1%).

Cifra de afaceri din serviciile de piață prestate în principal întreprinderilor a continuat tendința ascendentă în luna august 2021 față de perioada similară anului precedent, avansând cu 23,7% ca serie brută, respectiv cu 24,0% ca serie ajustată sezonier. Cea mai mare creștere a fost înregistrată din activitățile de transporturi (+35,0%), urmate de activitățile de servicii informatice și tehnologia informației (+30,7%), alte servicii furnizate în principal întreprinderilor (+17,0%), activitățile de comunicații (+7,7%) și din activitățile de producție cinematografică, video, programe de televiziune; difuzare și transmitere de programe (+4,0%).

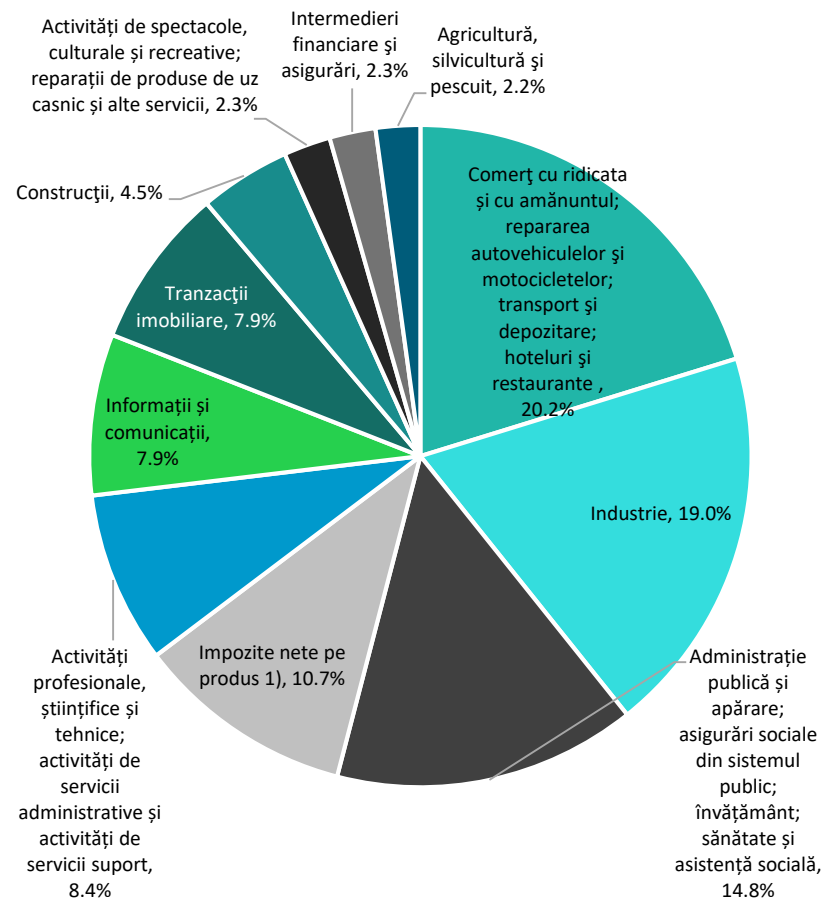
Volumul lucrărilor de construcții a scăzut pe plan local în luna august 2021 cu 5,8% ca serie brută și cu 5,2% ca serie ajustată sezonier comparativ cu perioada similară a anului precedent. Cea mai semnificativă scădere a fost înregistrată în cazul volumului lucrărilor de reparații capitale (-29,7%), urmate de lucrările de întreținere și reparații curente (-19,0%). Lucrările de construcții noi au crescut cu 4,4%. Pe obiecte de construcții, seria brută evidențiază un avans al volumului lucrărilor la clădirile rezidențiale (+29,4%), pe când clădirile nerezidențiale (-17,4%) și construcțiile ingineresti (-13,4%) au înregistrat scăderi.

Producția industrială a crescut în România cu 3,0% ca serie brută, respectiv cu 0,5% ca serie ajustată sezonier în luna august 2021 față de august 2020. Evoluții pozitive semnificative au fost înregistrate de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+7,4%), industria prelucrătoare (+2,5%) și industria extractivă (+0,5%).

Riscul macroeconomic în România: Evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Produsul intern brut pe categorii de resurse în trimestrul II 2021 (serie brută)

	Realizări** – milioane lei, prețuri curente -
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante	54884,4
Industrie	51598,6
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială	40100,6
Impozite nete pe produs 1)	28912,4
Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport	22742,9
Informații și comunicații	21343,3
Tranzacții imobiliare	21318,0
Construcții	12091,3
Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii	6216,4
Intermedieri financiare și asigurări	6106,7
Agricultură, silvicultură și pescuit	5888,1
Produs intern brut	271202,7

Sursa: INS

1) Reprezintă diferența dintre impozitele pe produs datorate la bugetul de stat (TVA, accize, alte impozite) și subvențiile pe produs plătite de la bugetul de stat.

** Actualizat cu PIB în trimestrul II 2021, date provizorii (2), INS

Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Evoluția datoriei guvernamentale (% PIB)

	2019-T1	2019-T2	2019-T3	2019-T4	2020-T1	2020-T2	2020-T3	2020-T4	2021-T1	2021-T2
Italia	136,0	137,3	136,5	134,3	137,5	149,1	154,2	155,6	159,6	156,3
Franța	98,7	98,5	99,4	97,5	100,7	113,0	115,4	115,0	117,9	114,6
Spania	98,4	98,5	97,5	95,5	99,2	110,3	114,1	120,0	125,3	122,8
Zona euro	86,0	85,8	85,4	83,6	85,7	94,4	96,6	97,3	100,0	98,3
UE	79,6	79,4	78,8	77,2	78,9	87,2	89,2	90,1	92,4	90,9
Ungaria	68,3	67,1	67,1	65,5	65,8	70,2	73,8	80,1	80,8	77,4
Germania	61,1	60,5	60,4	58,9	60,1	66,4	69,1	68,7	69,9	69,7
Polonia	48,9	47,7	46,9	45,6	47,5	54,6	56,5	57,4	59,0	57,4
România	33,8	33,8	35,1	35,3	37,4	40,7	43,1	47,4	47,7	47,5
Bulgaria	20,7	20,1	20,3	20,0	19,9	21,2	25,0	24,7	24,7	24,7

Sursa: Eurostat

Ponderea **datoriei guvernamentale în PIB** este de 98,3% în zona euro pentru trimestrul II 2021, în creștere comparativ cu nivelul înregistrat în trimestrul IV 2019 (83,6%), înainte de criza generată de COVID-19. La nivelul statelor membre UE, există o eterogenitate considerabilă a nivelului de îndatorare, ponderea datoriei publice în PIB variind de la 19,6% (Estonia) la 207,2% (Grecia). România se situează printre statele membre UE cu un nivel mai scăzut de îndatorare (47,5%), sub media de îndatorare a statelor membre ale UE de 90,9% din PIB. În august 2021, datoria administrației publice a României s-a situat la o valoare de aproximativ 550,34 miliarde lei, reprezentând 49,7% din PIB, în creștere față de finalul lui 2020 (499,15 miliarde lei), când se situa la un nivel de 47,3% din PIB.

Conform datelor publicate de Eurostat, **deficitul bugetar** (serie ajustată sezonier) s-a situat la un nivel de 6,9% din PIB pentru zona euro, respectiv 6,3% la nivelul UE în trimestrul II 2021, în scădere față de trimestrul anterior (7,1%, respectiv 6,6%). Deficitul bugetar al României a înregistrat un nivel de 6,7% din PIB în trimestrul II 2021 față de 7,0% în trimestrul anterior.

Potrivit BNR, **investițiile directe ale nerezidenților în România** (ISD) au însumat o valoare de 4,4 miliarde euro în primele 8 luni ale anului 2021 față de valoarea de circa 1,5 miliarde euro în perioada ianuarie-august 2020. Pe de altă parte, contul curent al balanței de plăți a înregistrat un deficit de 10,15 miliarde euro față de circa 6,5 miliarde euro în perioada similară a anului precedent. Evoluția contului curent a fost însoțită de o creștere a datoriei externe totale cu circa 8,4 miliarde euro în perioada ianuarie-august 2021 la peste 135 miliarde euro.

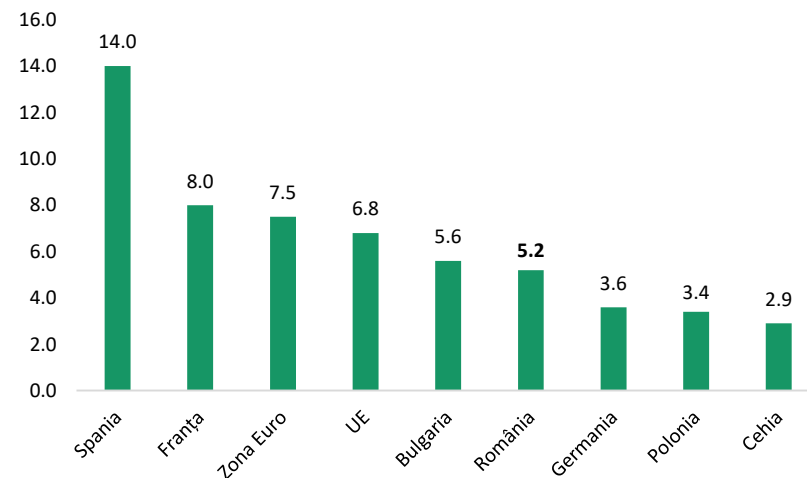
Conform datelor publicate de INS, în primele 8 luni ale anului, **exporturile FOB** au crescut cu 24,4%, în timp ce **importurile CIF** au avansat cu 24,9% față de aceeași perioadă a anului anterior, ceea ce a condus la o creștere cu circa 3.087,7 milioane euro a deficitului balanței comerciale (FOB/CIF) până la o valoare de aproximativ 14.602,3 milioane euro.

Rata șomajului ajustată sezonier în zona euro s-a situat la 7,5%, în scădere cu 0,1 pp față de iulie 2021, iar la nivelul UE, rata șomajului a fost de 6,8% în luna august 2021 în scădere cu 0,1 pp față de luna anterioară.

Rata șomajului ajustată sezonier în România a crescut ușor în august 2021 până la nivelul de 5,2%, comparativ cu 5,1% în luna anterioară, conform datelor publicate de INS.

La nivel local, se menține tendința conform căreia rata șomajului în rândul bărbaților (5,5%) este mai mare față de rata șomajului la femei (4,8%).

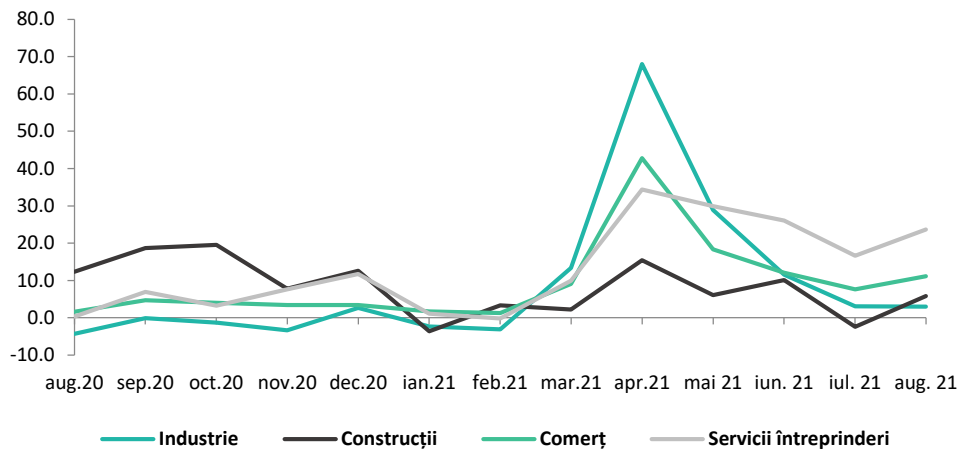
Rata șomajului (august 2021)

Sursa: Eurostat, date ajustate sezonier

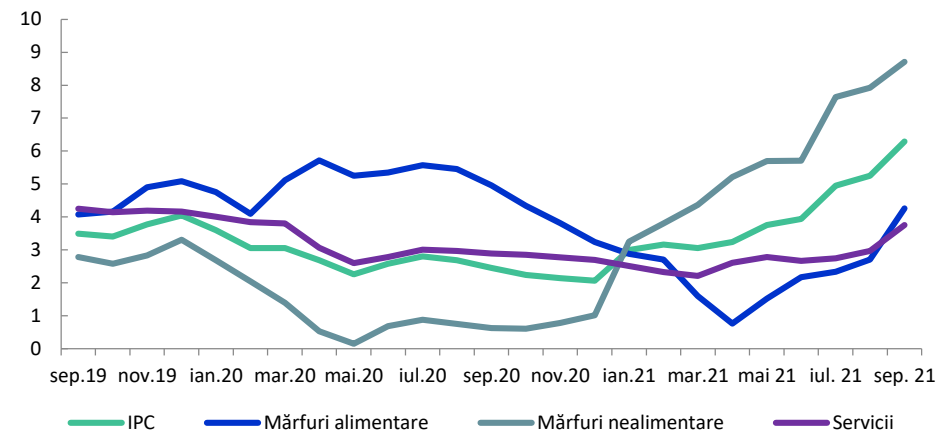
Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Principalii indicatori privind activitatea sectorială (variație anuală, %)

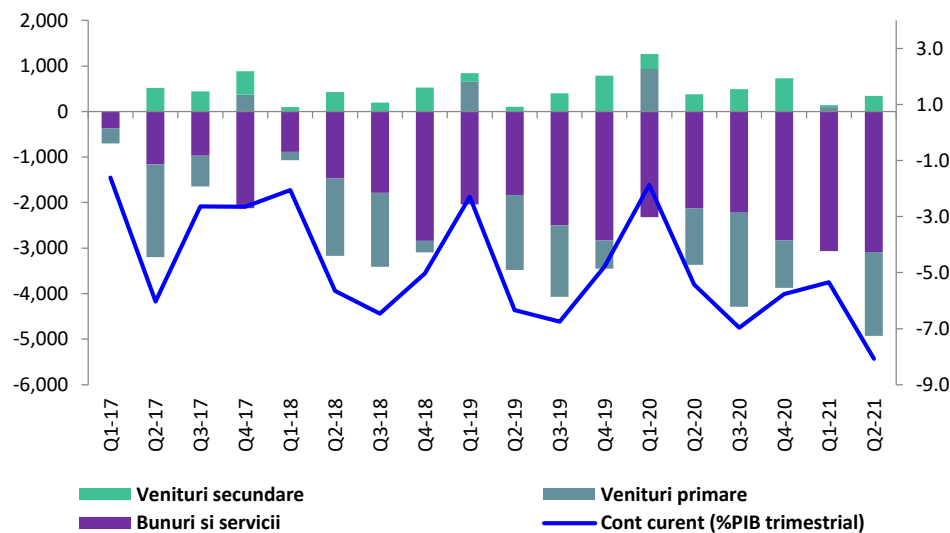

Sursa: INS, calcule ASF

Evoluția ratei anuale a inflației

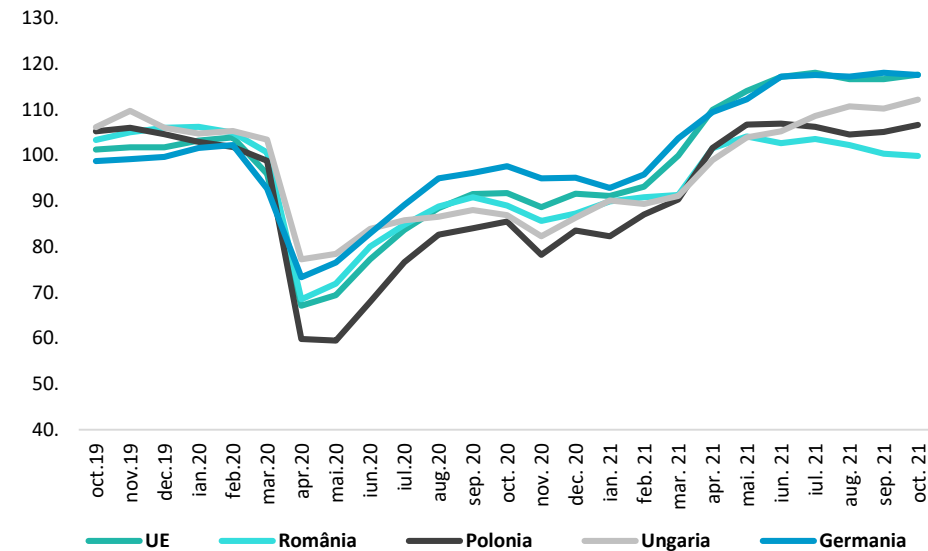

Evoluția contului curent pe componente (mil. euro)

Sursa: BNR, calcule ASF

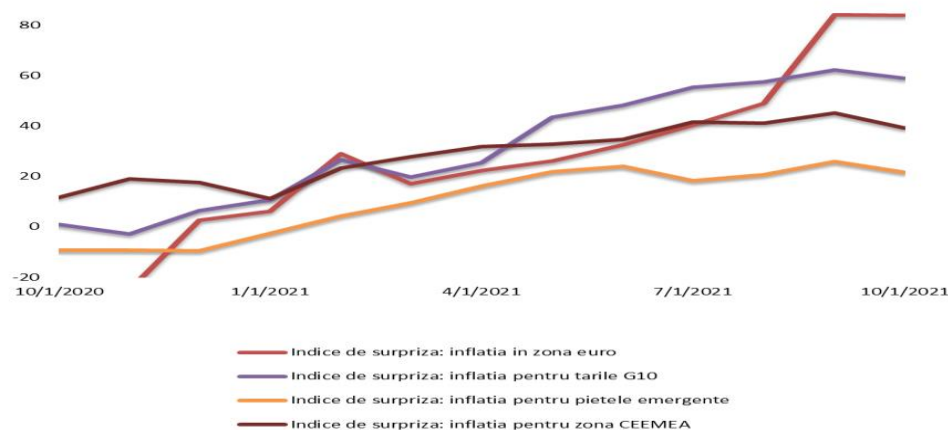
Indicele sentimentului economic în UE

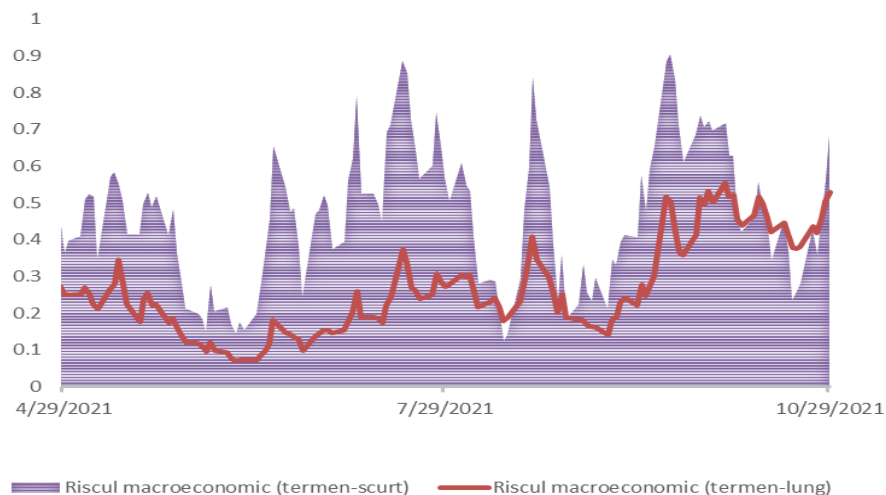
Sursa: Eurostat

Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Indicele de surpriză a inflației

Riscul macroeconomic

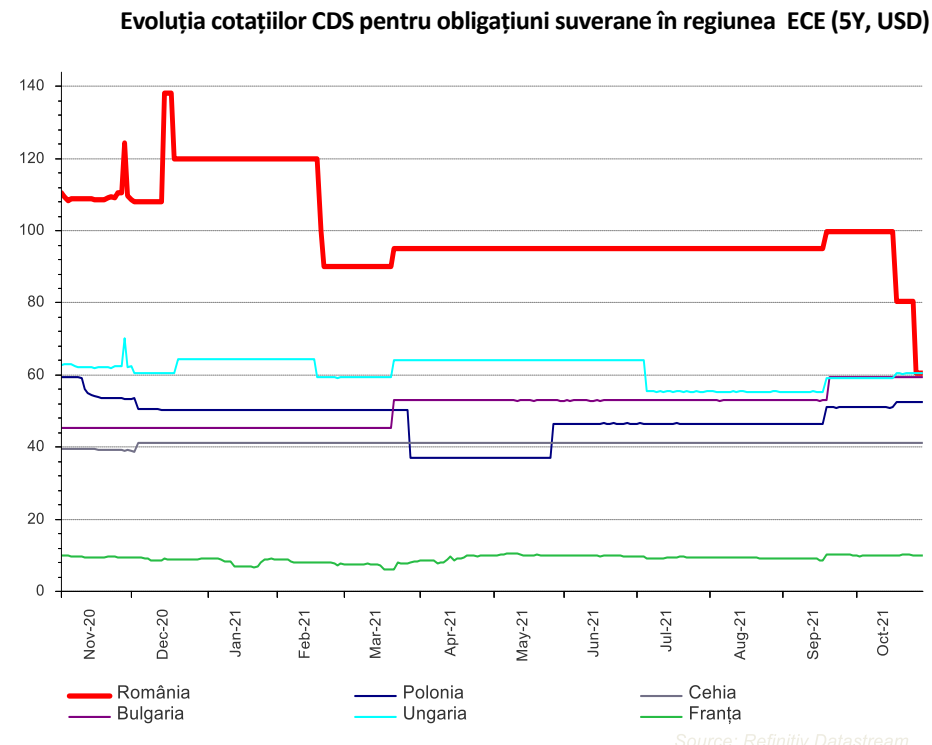
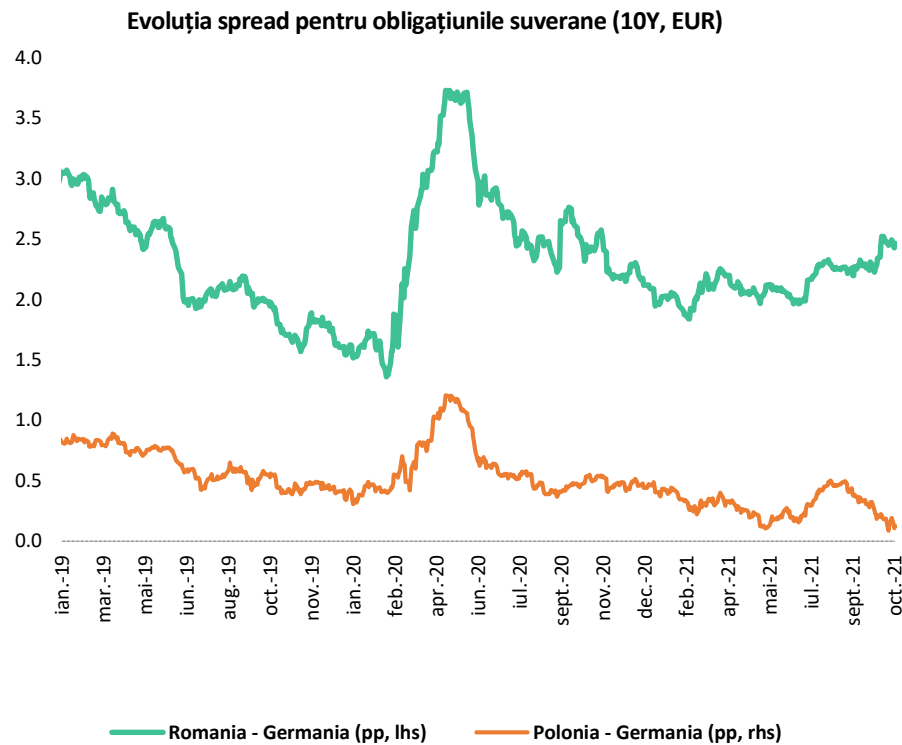

Sursa: Refinitiv

Indicele de surpriză a inflației (ISI) este un indicator care măsoară deviația față de prognoză oferită de modelul de inflație pentru luna următoare. O valoare pozitivă a indicelui arată că **inflația a fost mai mare decât era așteptată** decât cea calculată în model. Indicele ISI este calculat lunar, pe baza unui model care include indicii de preț și de producție industrială (IPC, IPI), a șocurilor salariale sau a altor indici unde există mai multe date statistice pentru calculul inflației. Indicii ISI au o corelație cu riscurile macroeconomice și cu volatilitatea cursului de schimb. Prețul energiei și produselor agricole explică peste jumătate din volatilitatea indicilor ISI.

Riscurile macroeconomice au o tendință de creștere la nivel internațional ceea ce a generat un climat economic ușor instabil, în timp ce inflația a avut o tendință de creștere peste așteptări. **În prezent riscurile macroeconomice pe termen lung au depășit un prag critic de 50%.**

Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Source: Refinitiv Datastream

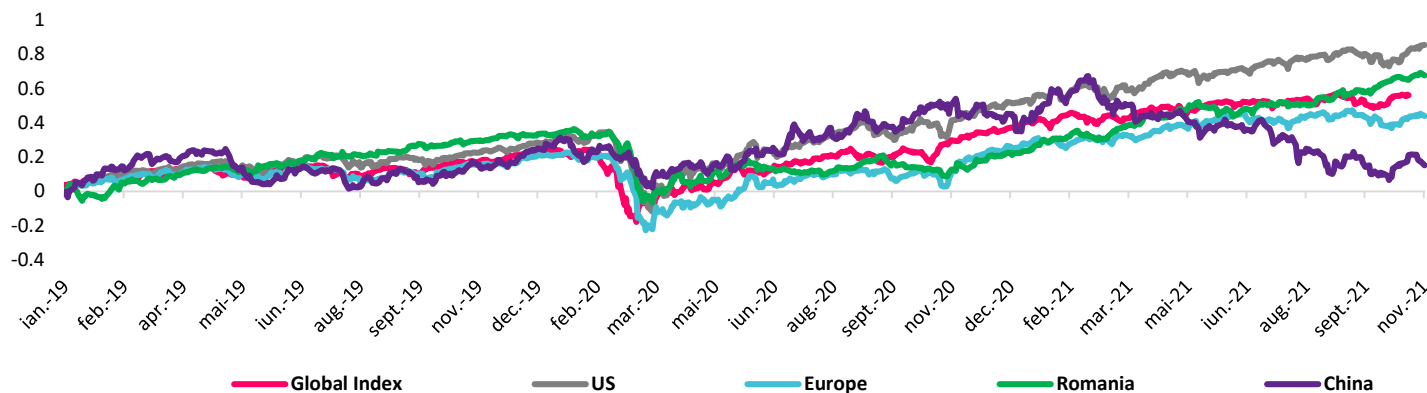
Sursa: Datastream

Cotațiile CDS aferente obligațiunilor emise de România (5y, USD) se situează la nivelul de 61 puncte, în scădere cu aproximativ 64% față de ultimul maxim. Variațiile CDS sunt influențate de variația randamentelor titlurilor de stat cu aceeași maturitate.

Spread-ul dintre obligațiunile suverane ale României pe 10 ani denumite în euro și cele similare ale Germaniei s-a redus în ultima perioadă, ceea ce poate fi interpretat și ca o îmbunătățire a încrederii investitorilor în ratingul de țară al României pe termen scurt.

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

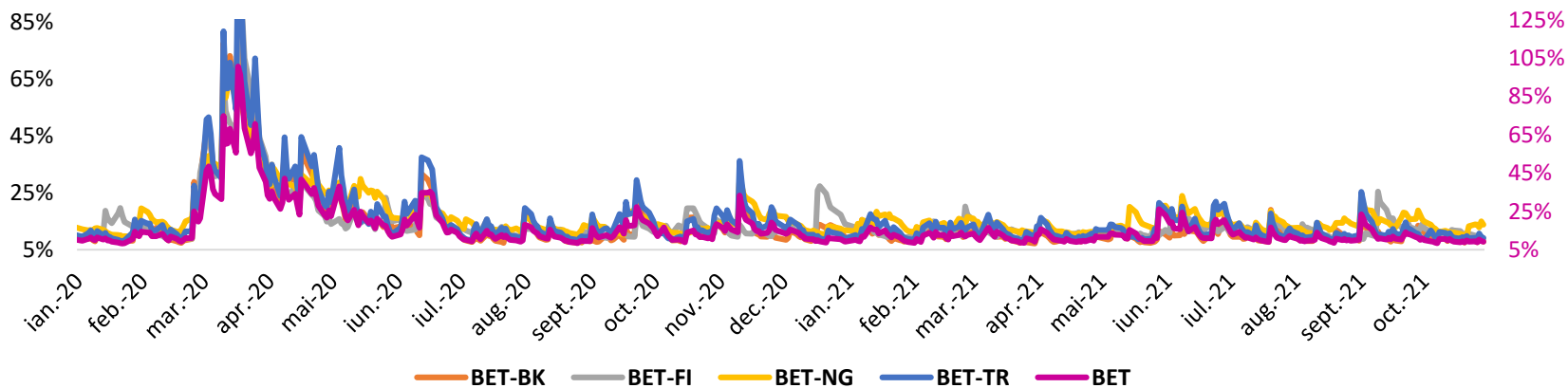
Evoluția burselor de acțiuni față de 31 dec. 2018

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Piețele bursiere internaționale sunt în continuă creștere, după episodul de scăderi bruște din martie 2020. În prezent piața bursieră din China înregistrează o deteriorare. Volatilitățile indicilor Bursei de Valori București au înregistrat o scădere în ultima perioadă, iar regimul rămâne deocamdată unul mediu spre scăzut.

Volatilitatea indicilor bursieri locali - GARCH (1,1)

Sursa: BVB, prelucrare ASF

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

Randamentele burselor de acțiuni

Indici internaționali	1 săpt.	1 lună	3 luni
EA (EUROSTOXX)	0,89%	3,51%	2,50%
FR (CAC 40)	1,44%	4,11%	2,96%
DE (DAX)	0,94%	2,11%	0,31%
IT (FTSE MIB)	1,14%	4,43%	5,33%
GR (ASE)	-0,77%	3,66%	1,74%
IE (ISEQ)	1,15%	0,89%	1,97%
ES (IBEX)	1,70%	2,01%	3,09%
UK (FTSE 100)	0,46%	1,82%	2,25%
US (DJIA)	0,40%	4,15%	2,10%
IN (NIFTY 50)	-2,45%	-0,22%	12,00%
SHG (SSEA)	-0,98%	0,31%	3,97%
JPN (N225)	0,30%	-2,21%	4,00%

Indicii europeni analizați au înregistrat evoluții pozitive pe termen foarte scurt (1 săptămână, 29 octombrie vs. 22 octombrie 2021), cu excepția indicelui ASE (GR: -0,77%). Așadar, cea mai semnificativă creștere a fost înregistrată de indicele IBEX (ES: +1,70%), urmat de indicele CAC 40 (FR: +1,44%).

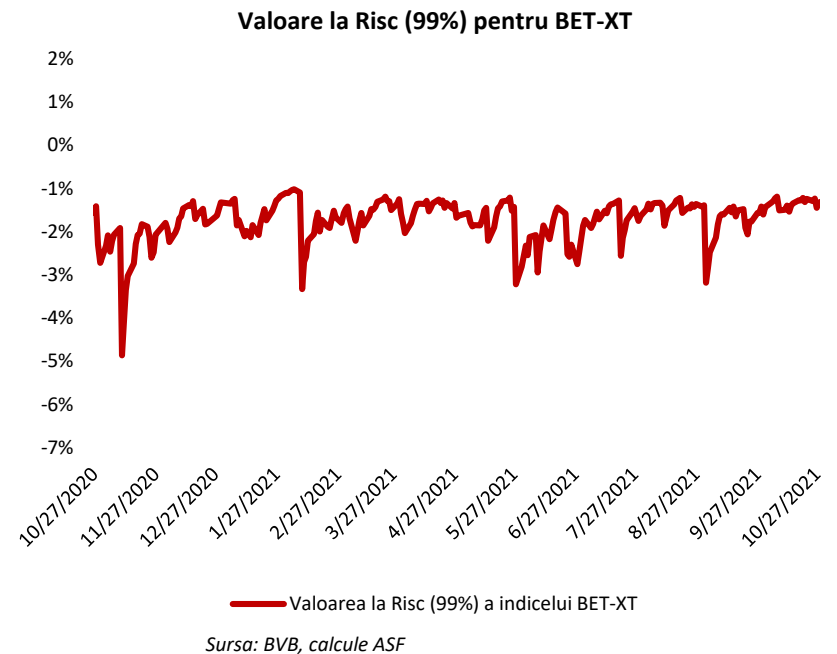
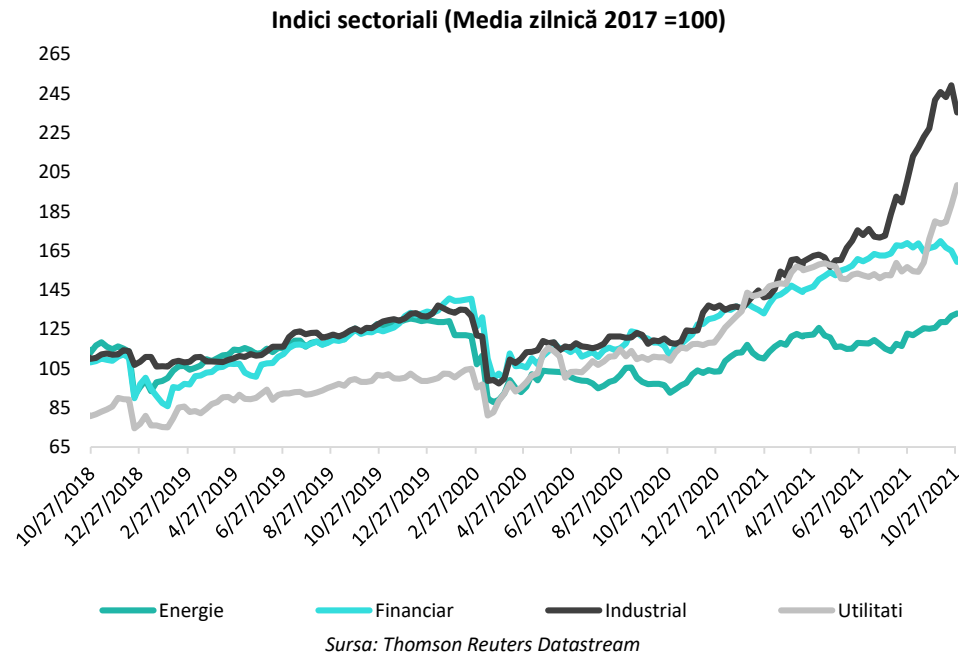
Principalii indici americani și asiatici au prezentat evoluții mixte. Astfel, cea mai importantă creștere a fost constatată la indicele DJIA (US: +0,40%), pe când cea mai semnificativă scădere a fost înregistrată de indicele NIFTY 50 (IN: -2,45%).

Indici BVB	1 săpt.	1 lună	3 luni
BET	-1,62%	-0,08%	6,15%
BET-BK	-1,37%	0,56%	9,38%
BET-FI	-2,76%	-3,76%	-0,75%
BET-NG	1,83%	5,94%	15,41%
BET-TR	-1,63%	-0,10%	7,72%
BET-XT	-1,46%	0,20%	6,85%
BET-XT-TR	-1,46%	0,18%	8,08%
BETPlus	-1,64%	-0,09%	5,99%
ROTX	-1,06%	0,23%	6,78%

Indicii locali au avut evoluții negative pe termen foarte scurt (1 săptămână, 29 octombrie vs. 22 octombrie 2021), cu excepția indicelui BET-NG (+1,83%). Prin urmare, ajustările au variat între -1,06% (indicele ROTX) și -2,76% (indicele BET-FI).

Sursa: date Datastream, calcule ASF; Notă: Max (verde) și min (roșu) sunt fixate la ± 4% (1 săpt.), ±8% (1 lună) și ±15% (3 luni);
1 săpt.=29.10.2021 vs. 22.10.2021; 1 lună=29.10.2021 vs. 29.09.2021; 3 luni=29.10.2021 vs. 29.07.2021

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

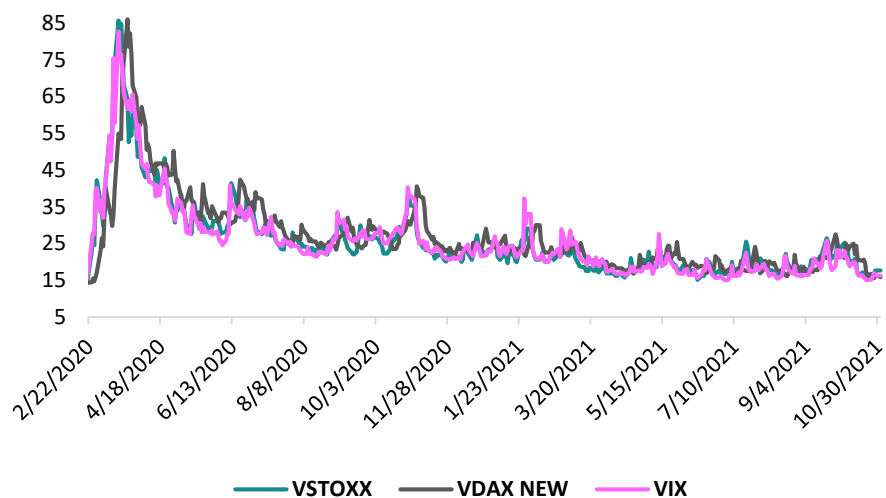

Indicele privind repartizarea pe sectoare investiționale arată faptul că sectorul financiar este preponderent dominant pe piața de capital din România, următoarele sectoare reprezentative fiind cel industrial și energetic.

VaR este o estimare statistică ce măsoară, pentru un anumit interval de încredere (de obicei între 95% și 99%), valoarea pe care un portofoliu o poate pierde într-o anumită perioadă de timp ca urmare a modificării prețului de piață. În graficul de mai sus este prezentată Valoarea la Risc pentru un nivel de semnificație de 1% (VaR la 99%) și cu un orizont de risc de o săptămână calculat sub ipoteza distribuției normale. Calculele indică faptul că există o probabilitate de 1% ca indicele BET-XT să scadă peste 1,3% în următoarea săptămână.

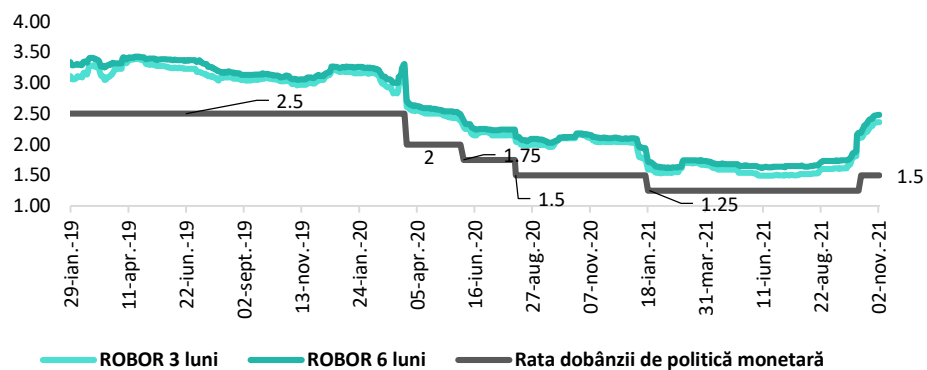
Riscul de piață: Evoluția randamentelor indicilor bursieri ajustate la risc și a ratelor de dobândă

Indici de volatilitate implicită la nivel internațional

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Evoluția ROBOR la 3 luni și la 6 luni vs. rata dobânzii de politică monetară

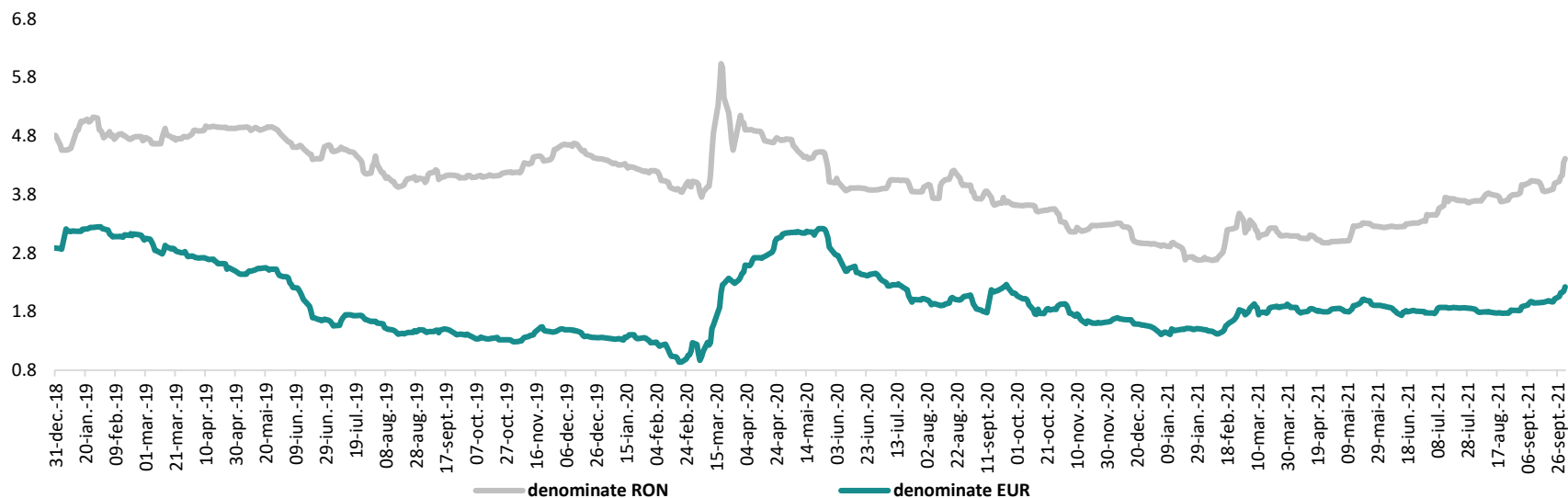
Sursa: BNR

În perioada **25-29 octombrie 2021**, volatilitățile indicilor analizați s-au majorat. Indicele de volatilitate VIX a crescut cu circa 8% față de finalul săptămânii trecute, de la 15,01% la 16,26%.

Randamentele pieței monetare interbancare locale (**ROBOR 3M** și **ROBOR 6M**) continuă să se situeze la niveluri superioare ratei de politică monetară (1,5%).

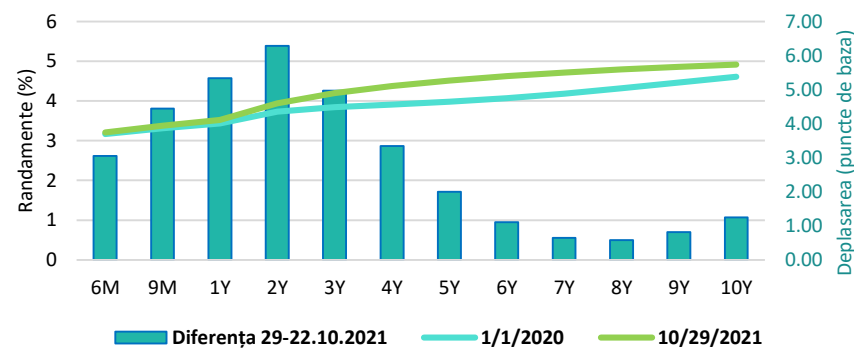
Riscul de piață: Evoluția ratelor de dobândă și a randamentelor obligațiunilor suverane

Evoluția randamentelor obligațiunilor suverane ale României (ytm, 10Y)

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Curba randamentelor pentru obligațiunile de stat cu cupon zero, România

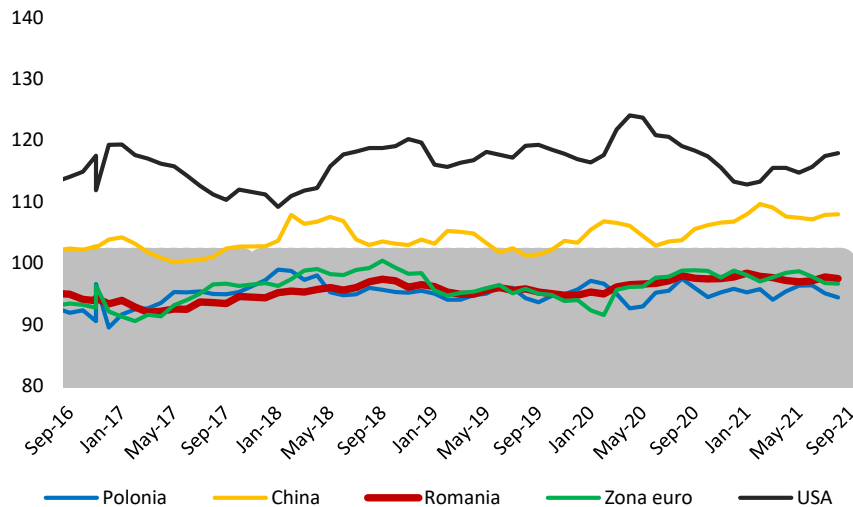
Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Atât randamentele titlurilor de stat românești denominate în lei, cât și cele denominate în euro s-au majorat.

Randamentele obligațiunilor de stat cu cupon zero din România au înregistrat creșteri pentru toate maturitățile studiate. Curba randamentelor pentru aceste obligațiuni este ascendentă, ceea ce indică o creștere a riscului de credit.

Riscul de piață: Evoluția cursului valutar

Cursul de schimb efectiv real (REER; 2014=100) Apreciere (>100)

Sursa: BIS, calcule ASF

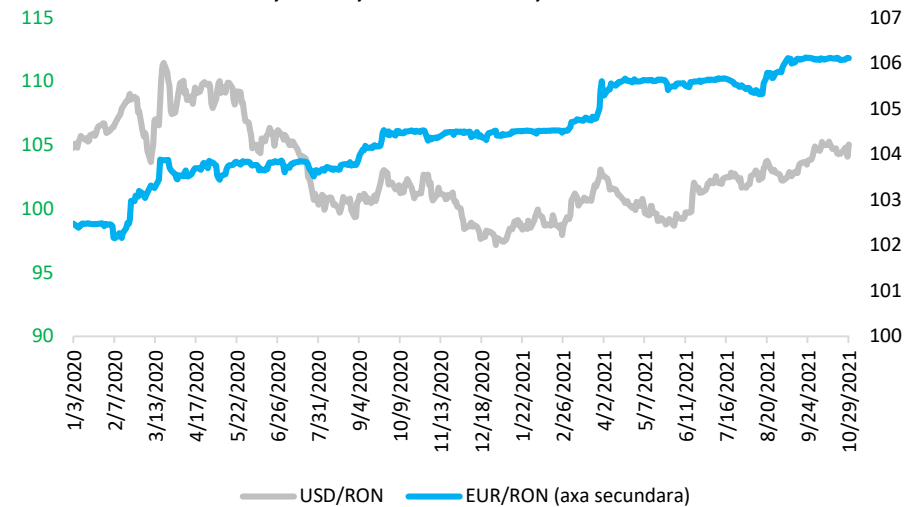
REER (cursul de schimb real efectiv) este un indicator de competitivitate internațională, fiind definit ca raportul dintre prețurile externe și cele interne și este măsurat în moneda locală. Deflatorul folosit de BIS pentru calculul REER este Indicele Prețurilor de Consum. Comparativ cu anul trecut (septembrie 2020), **cursul real efectiv al leului s-a depreciat cu 0,2% în termeni reali**, lira sterlină **s-a apreciat cu 5,3%**, iar moneda euro **s-a depreciat cu 2,2%**.

Comparativ cu 1 ianuarie 2020, la 29 octombrie 2021 euro **s-a apreciat** în termeni nominali cu 6,1% față de leu, în timp ce dolarul american **s-a apreciat** față de leu cu 5,0%. În aceeași perioadă de timp moneda euro **s-a apreciat** față de dolar cu 1,2%.

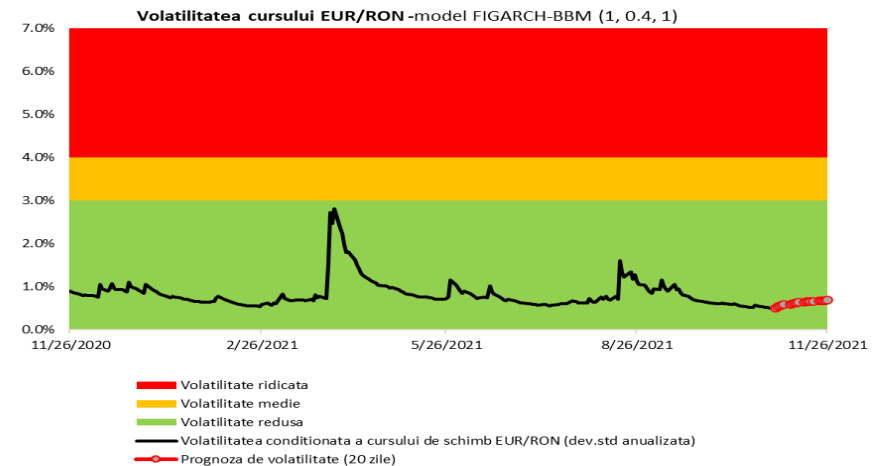
În perioada **15-29 octombrie 2021** volatilitatea cursului de schimb EURRON a fost staționară, iar nivelul cursului de schimb a rămas staționar în jurul nivelului de 4,94. Prognostăm că volatilitatea cursului de schimb va rămâne în continuare scăzută (aproximativ <1%) în următoarele patru săptămâni iar tendința va fi de depreciere.

Memoria lungă în seriile de timp este definită ca autocorelație la intervale lungi. Analiza cursului de schimb EUR/RON arată faptul că este integrată fracționară. Dacă parametrul de memorie lungă d (0.38) ia valori în intervalul (0,0.5), atunci mărimea intervalului crește, iar șocurile descresc hiperbolic.

Evoluția cotațiilor valutare față de 1 ian. 2020

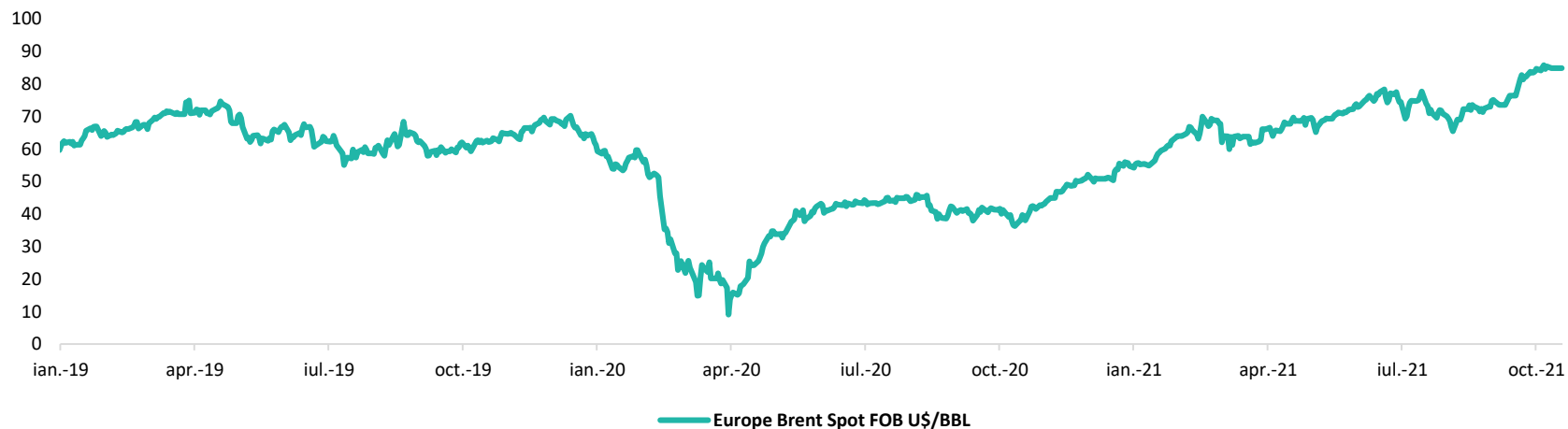
Sursa: Datastream, calcule ASF

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

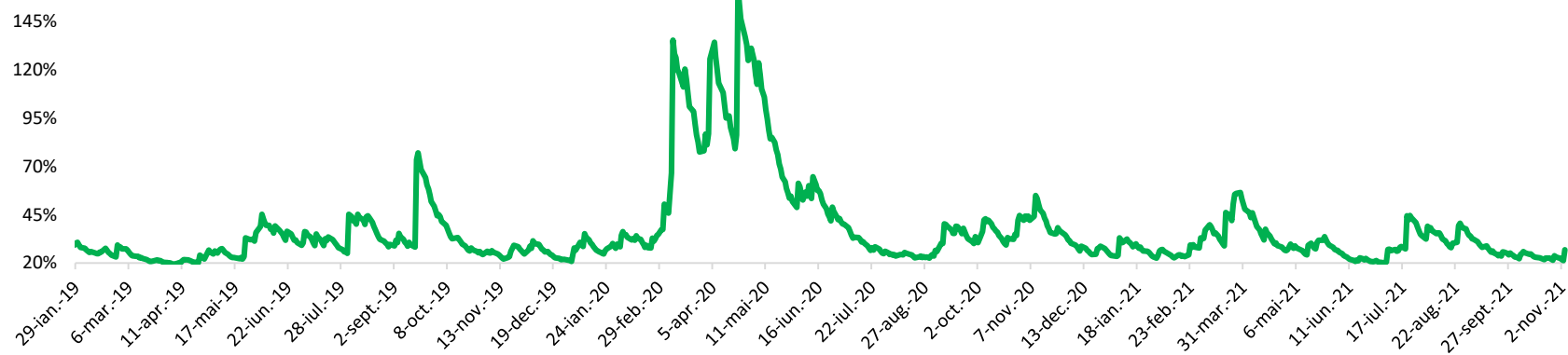
Riscul de piață: Evoluția prețurilor mărfurilor

Evoluția Brent Oil

Prețul petrolului Brent a scăzut și se situează în jurul nivelului de 82USD/bbl, după ce stocurile de țiței din SUA au crescut mai mult decât se aștepta. Potrivit celei mai recente estimări a Goldman Sachs, se așteaptă ca Brent să atingă 90 USD/bbl până la sfârșitul anului, ca urmare a unei recuperări mai largi a activităților economice pe fondul extinderii campaniilor de vaccinare. Totodată, S&P Global Platts consideră că prețurile petrolului își vor reveni spre 70 USD/bbl pe măsură ce se vor relaxa tensiunile pieței în 2022.

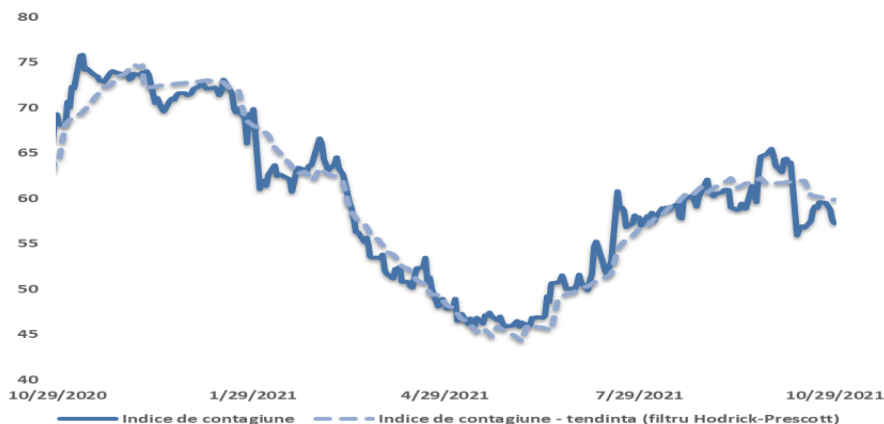
Volatilitatea Oil Brent

Sursa: Investing.com, calcule ASF

Riscul de contagiune pe piețele de acțiuni

Contagiunea în randamente

Sursa: Refinitiv; model ASF

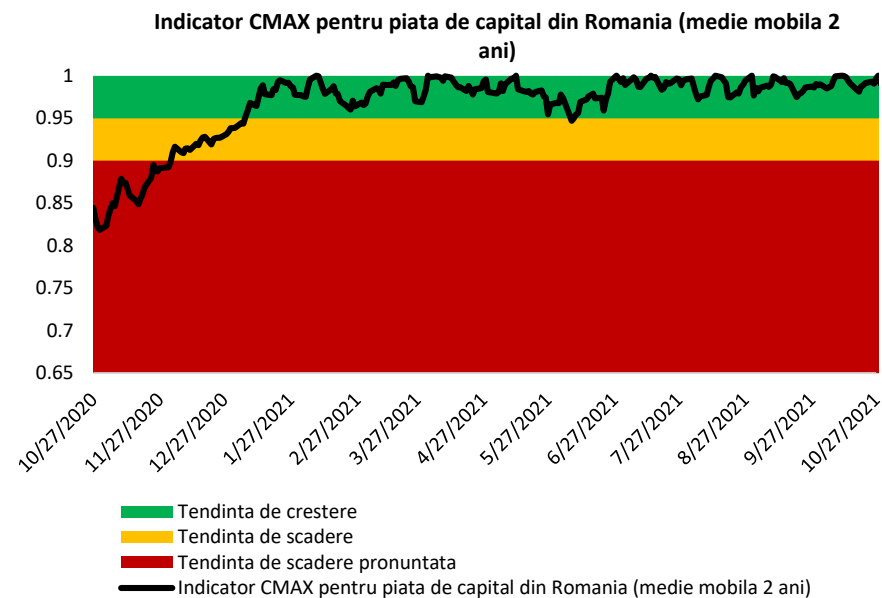
Indicatorul CMAX pentru piața de capital din România este calculat ca raportul dintre valoarea actuală a indicelui pieței de capital din România (indice calculat de Datastream similar indicelui BET-C) și valoarea maximă a indicelui din ultimii doi ani până la data curentă (Patel și Sarkar, 1998). O valoare sub 0,95 (cu 5% mai puțin față de maxima din ultimii doi ani) indică faptul că indicele este pe o tendință de scădere.

Recent, valoarea indicatorului a depășit pragul de 0,95 în contextul evoluției pozitive a principalilor indici BVB. Conform BVB, în primele 9 luni, indicele BET a crescut cu 29% și indicele BET-TR, care include și dividendele cu 35,6%. Începând cu 11 octombrie, BVB a lansat BET AeRO, primul indice dedicat segmentului multilateral de tranzacționare care va include 20 de companii românești. Totodată, BVB va lansa încă doi indici pentru Piața Reglementată: BET-TRN și BET-XT-TRN, care reprezintă variantele de randament total net ale indicilor BET-TR și BET-XT-TR.

Sursa: Datastream, calcule ASF

Analiza contagiunii indică faptul că piața de capital din România este sensibilă la factorii de risc care influențează piețele de capital învecinate (Polonia, Austria și Ungaria). Contagiunea (IMF) este definită ca impactul modificărilor în prețul activelor dintr-o regiune (bursă) asupra prețurilor din altă regiune (bursă). Începând cu luna iunie 2021 contagiunea a început să crească ușor pe fondul reducerii incertitudinii dar și a climatului de exuberanță pe mai multe burse care au avut o tendință de creștere foarte rapidă. În luna octombrie contagiunea și-a inversat tendința și a început să descrească rapid ca urmare a diferențelor dintre ratele de creștere dintre piețele de capital.

Creșterea piețelor de capital fără un fundament economic creează premisele unui climat investițional care generează bule speculative sau scăderi bruște pe fondul mărcii profitului.

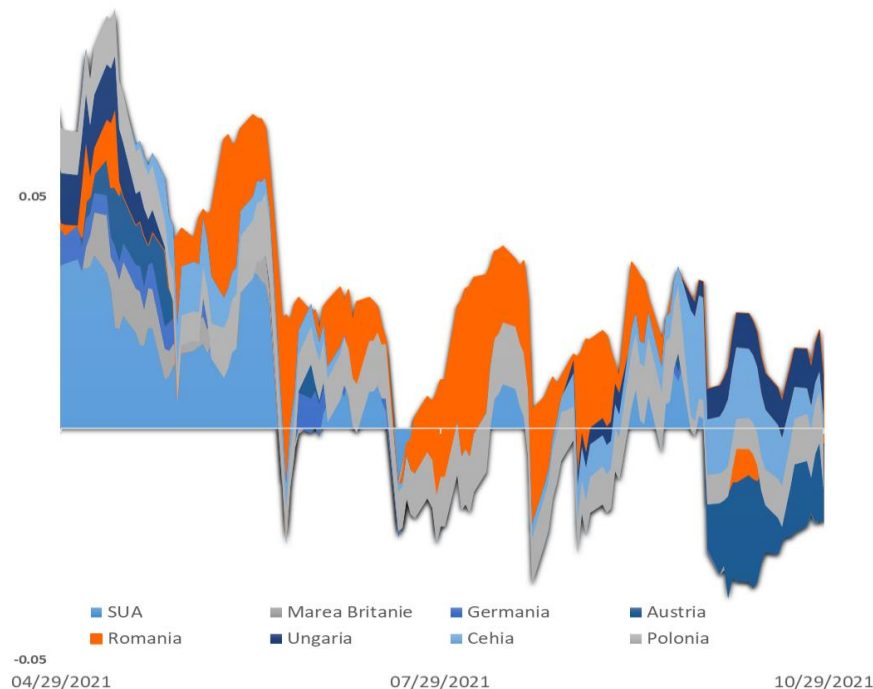

Riscul de contagiune pe piețele de acțiuni

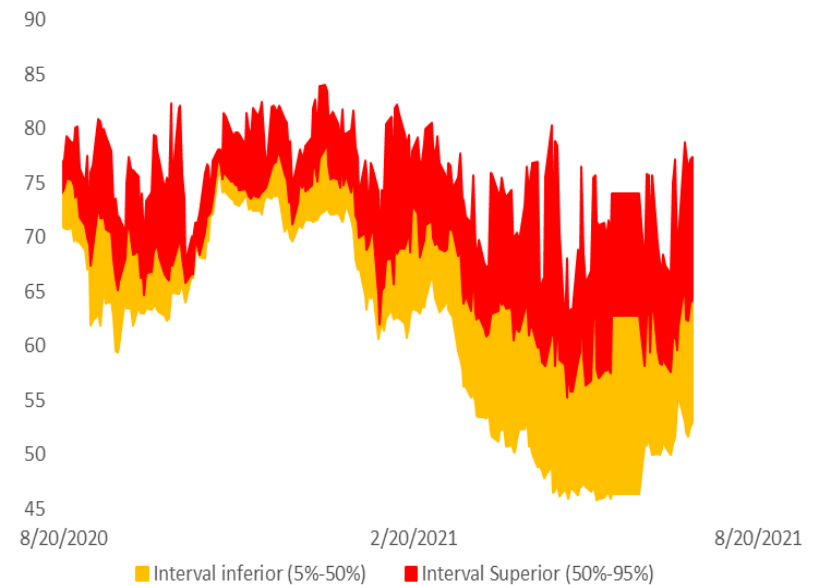
Spre deosebire de indicele de contagiune, descompunerea istorică a șocurilor arată cât de mult a fost influențată o bursă în evoluția trecută de alte burse. Descompunerea istorică a șocurilor primite de indicele pieței de acțiuni din România (indice calculat de Refinitiv similar indicelui BET-C) indică faptul că în prezent **bursa locală este pe o ușoară scădere pe fondul unor șocuri externe negative** cu posibile efecte de mimetism ale investitorilor de pe bursa locală.

Senzitivitatea indicelui de contagiune în randamente în funcție de structura modelului VAR arată că există o tendință de creștere pe cele mai multe piețe de capital care s-a accentuat în ultima perioadă.

Influența burselor externe asupra randamentelor pieței de acțiuni domestice (descompunerea istorică a șocurilor primite - model VAR)

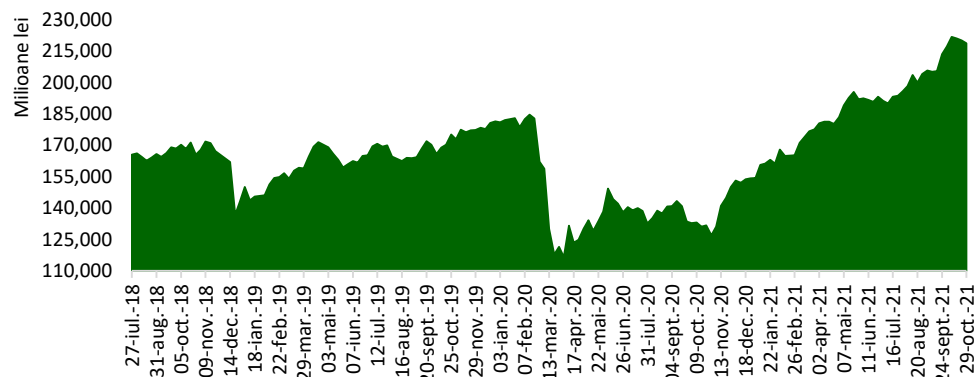
Senzitivitatea indicelui de contagiune la structura VAR

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

Indicatori privind lichiditatea la BVB

Capitalizarea bursieră (acțiuni)

Capitalizarea bursieră s-a majorat cu aproximativ 21% față de finalul anului 2019, arătând că valoarea de piață a companiilor locale listate pe piața principală a BVB a depășit nivelul pre-pandemie. Potrivit BVB, în primele 9 luni au avut loc 22 emisiuni de obligațiuni și 6 noi emisiuni de titluri de stat în valoare totală de 1 miliard de euro iar 19 companii noi s-au listat la cota bursei cu o capitalizare cumulată de 1 miliard de euro.

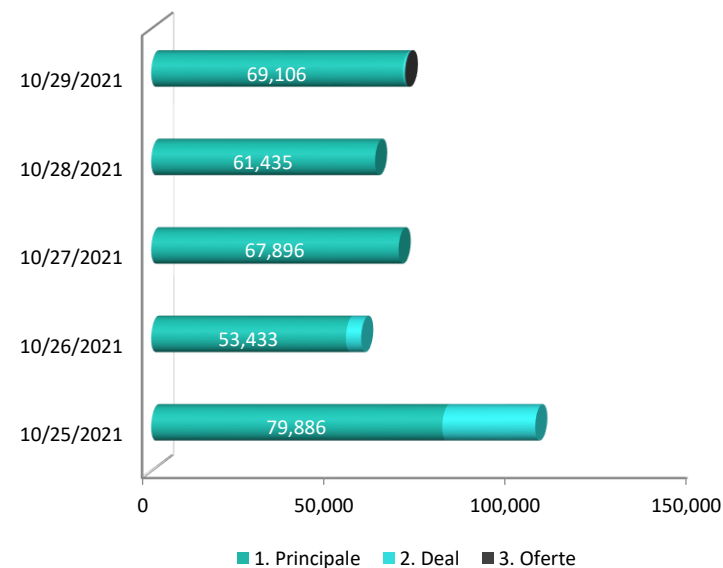
În perioada 25 octombrie-29 octombrie 2021, primele 3 companii tranzacționate la BVB au fost: Banca Transilvania cu o pondere de 33,42% din valoarea totală tranzacționată în perioada respectivă, OMV PETROM SA (SNP: 13,43%) și Teraplast SA (TRP: 10,57%).

Cele mai tranzacționate companii la BVB în perioada 25 octombrie-29 octombrie 2021 (doar segment principal)

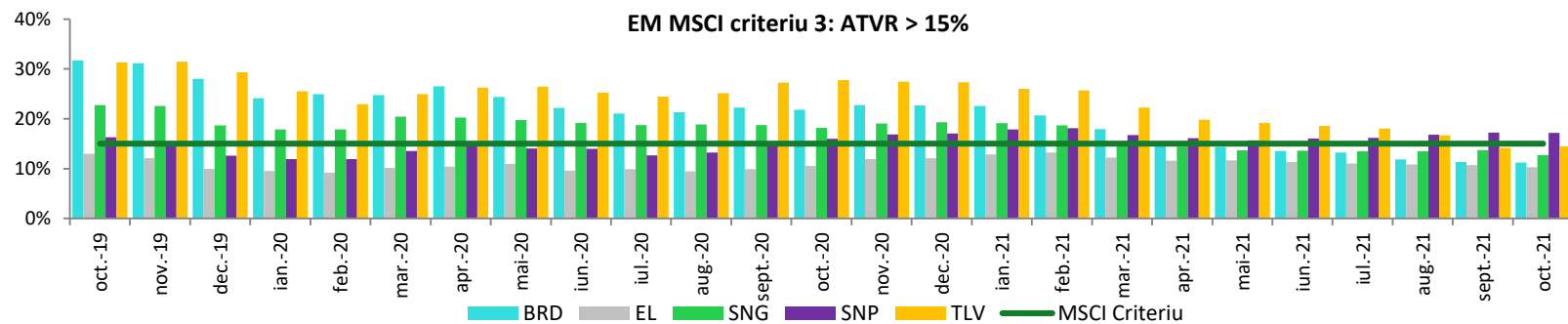
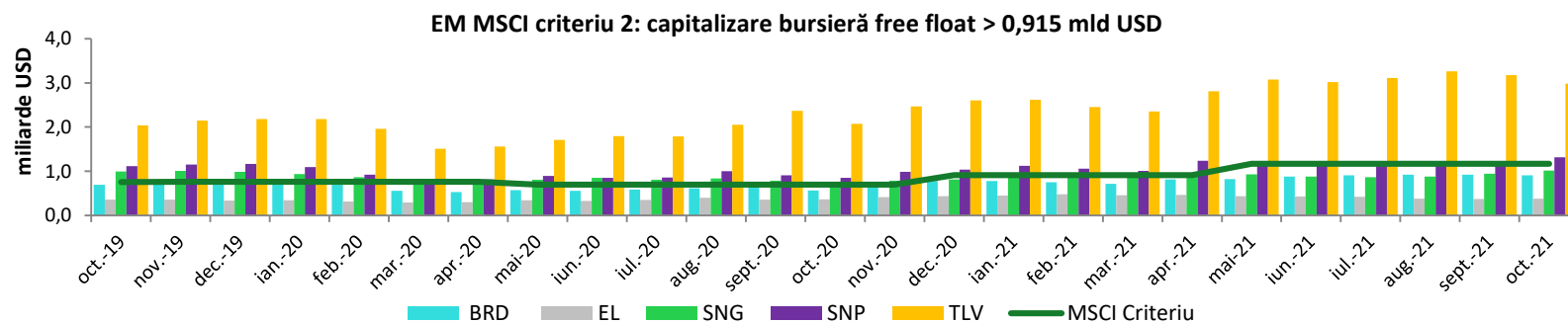
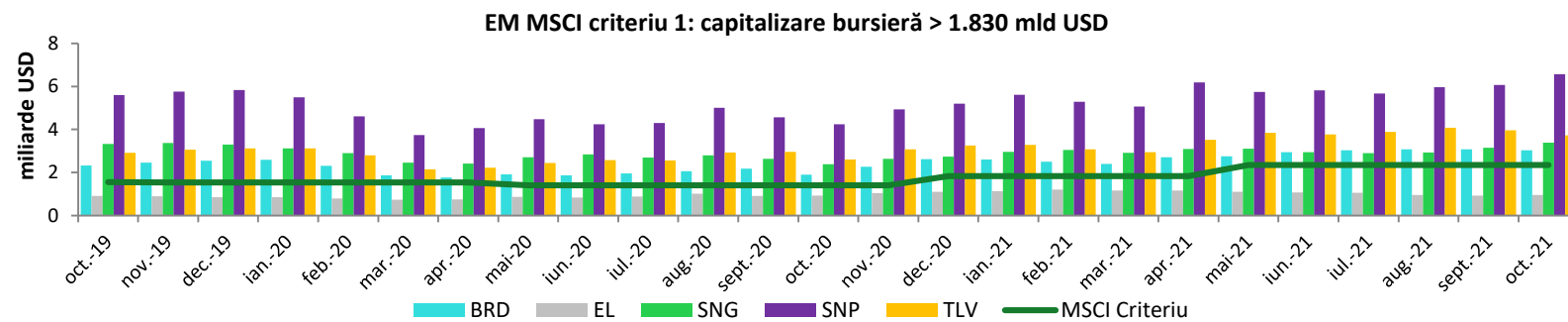
Simbol	Piață principală		Deal		Total	
	Valoare (lei)	%	Valoare (lei)	%	Valoare (lei)	%
TLV	90.063.490	28,12%	25.500.000	100,00%	115.563.490	33,42%
SNP	46.433.278	14,50%		0,00%	46.433.278	13,43%
TRP	36.564.036	11,42%		0,00%	36.564.036	10,57%
SNN	30.342.959	9,47%		0,00%	30.342.959	8,78%
SNG	29.650.258	9,26%		0,00%	29.650.258	8,57%
FP	28.289.865	8,83%		0,00%	28.289.865	8,18%
M	13.943.711	4,35%		0,00%	13.943.711	4,03%
BRD	10.152.650	3,17%		0,00%	10.152.650	2,94%
TTS	7.038.736	2,20%		0,00%	7.038.736	2,04%
ONE	5.221.291	1,63%		0,00%	5.221.291	1,51%
EL	3.976.440	1,24%		0,00%	3.976.440	1,15%
DIGI	2.380.200	0,74%		0,00%	2.380.200	0,69%
TEL	1.960.515	0,61%		0,00%	1.960.515	0,57%
TGN	1.913.426	0,60%		0,00%	1.913.426	0,55%
COTE	1.495.485	0,47%		0,00%	1.495.485	0,43%
Total					96,86%	

Sursa: date BVB, calcule ASF

Valoarea tranzacțiilor cu acțiuni pe piețele BVB în perioada 25 octombrie-29 octombrie 2021 (mii RON)

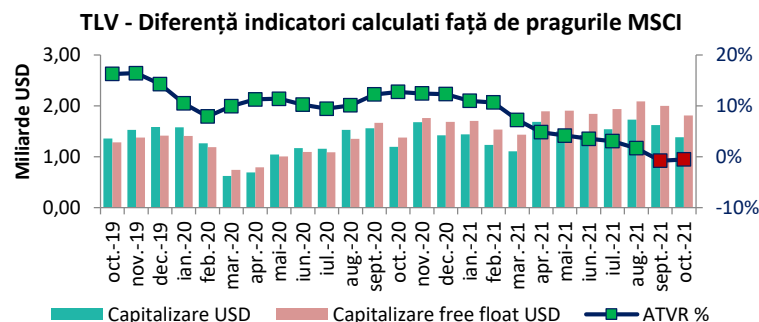
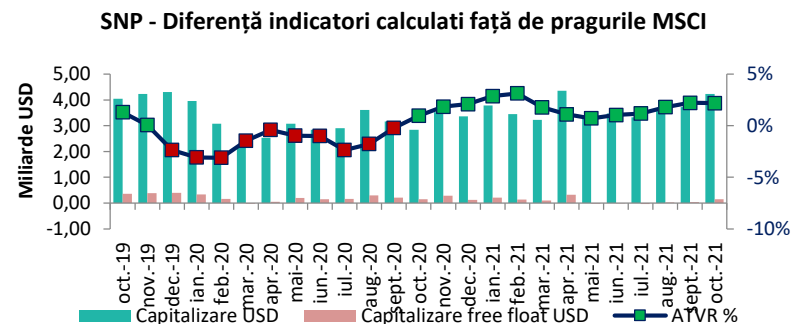
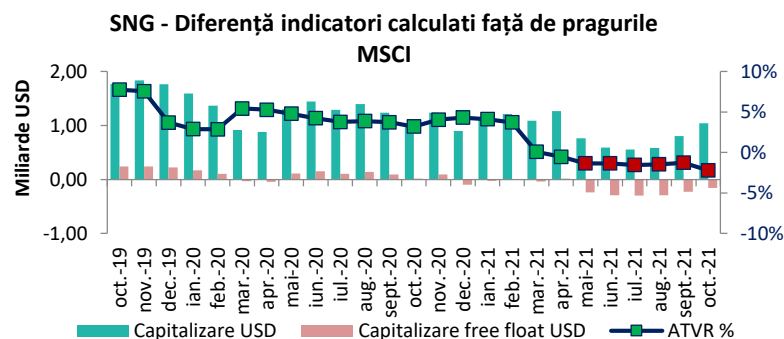
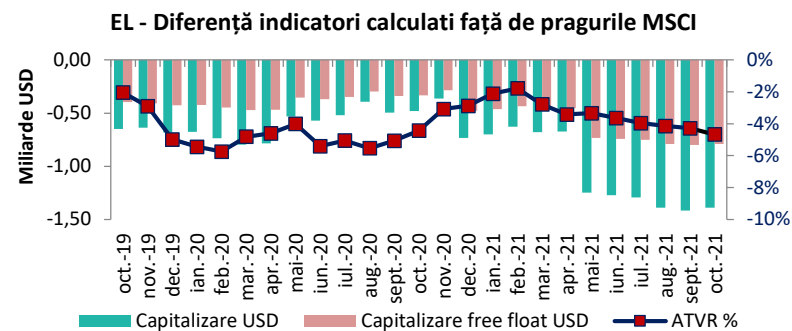
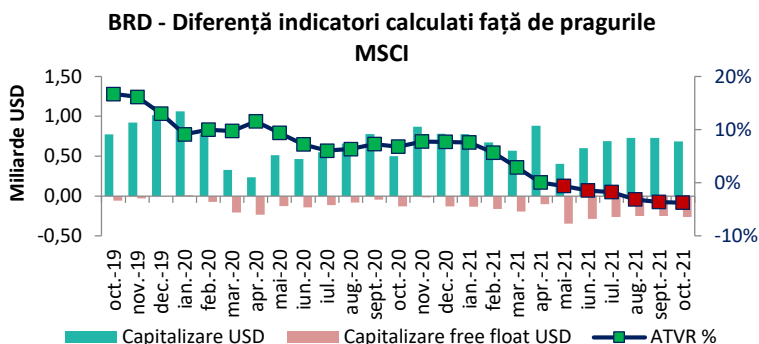

Criterii de lichiditate conform metodologiei MSCI

Sursa: Calcule ASF, 31.10.2021

Criterii de lichiditate conform metodologiei MSCI

Variația indicatorilor față de pragurile MSCI (Octombrie 2021)

Companie	Cap. bln. USD	Free float bln. USD	ATVR %
BRD	0,69	-0,26	-3,77%
EL	-1,39	-0,79	-4,68%
SNG	1,04	-0,16	-2,24%
SNP	4,23	0,14	2,19%
TLV	1,39	1,81	-0,49%

Coeficienții pentru calculul Free Float au fost modificați în luna Iulie 2019, conform Wood si Berenberg. Criteriile MSCI au fost modificate începând cu luna Mai 2021, conform raportului MSCI privind criteriile pentru clasificarea țărilor.

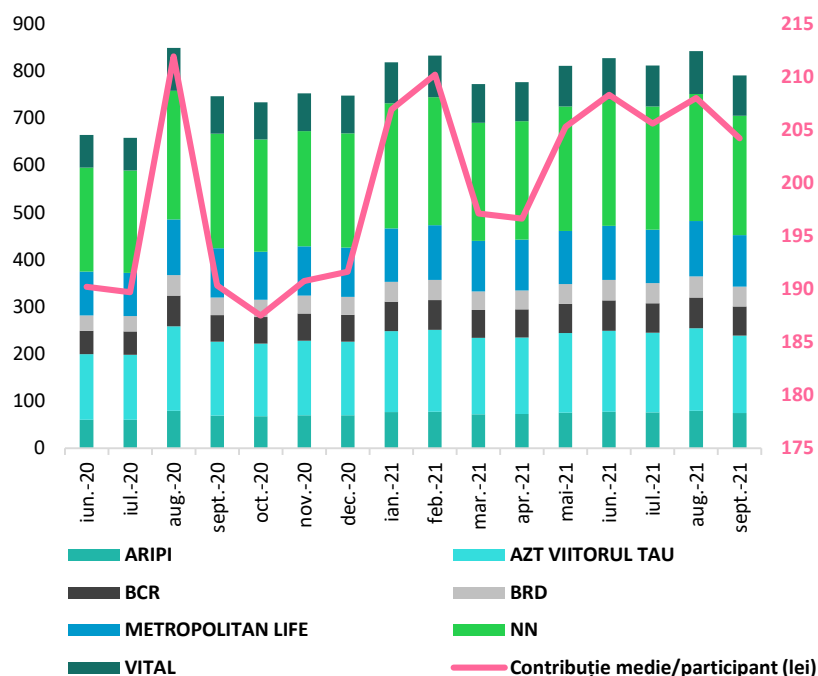
Sursa: Calcule ASF, 31.10.2021

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon II

Active totale, evoluția VUAN și numărul de participanți

Fond	Valoare activ total la 29 octombrie 2021	Valoare activ net la 29 octombrie 2021	VUAN la 29 octombrie 2021	Evoluție săptămânală VUAN	Evoluție % VUAN (dec. 2020)	Nr. participanți 30/09/2021
ARIPI	7.789.882.396	7.786.136.573	29,3436	-0,08%	5,29%	804.348
AZT VIITORUL TAU	18.660.018.628	18.651.250.841	26,8374	-0,56%	4,91%	1.625.286
BCR	5.922.297.681	5.919.514.829	28,4903	-0,27%	3,04%	707.461
BRD	3.424.476.524	3.423.169.048	23,9600	-0,13%	2,59%	492.766
METROPOLITAN LIFE	12.013.484.118	12.007.860.964	29,0765	-0,27%	4,33%	1.080.315
NN	30.455.337.015	30.441.058.229	29,6583	-0,40%	6,52%	2.052.151
VITAL	8.705.872.886	8.701.785.920	27,0622	-0,23%	4,78%	970.259
Total	86.971.369.248	86.930.776.406				7.732.586

Evoluția contribuțiilor brute (milioane lei)

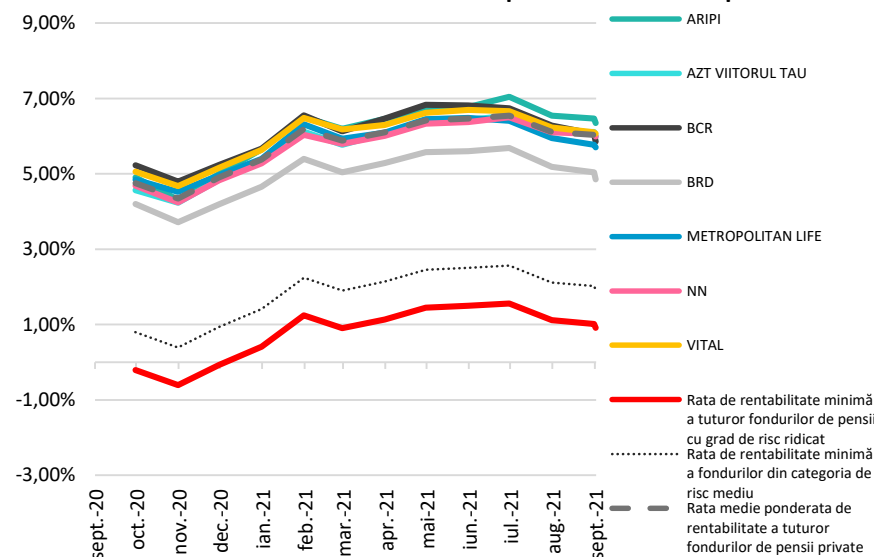

Participanți nou intrați în sistem și grad de repartizare aleatorie la 30/09/2021

Participanți nou intrați în sistem
11.260 persoane

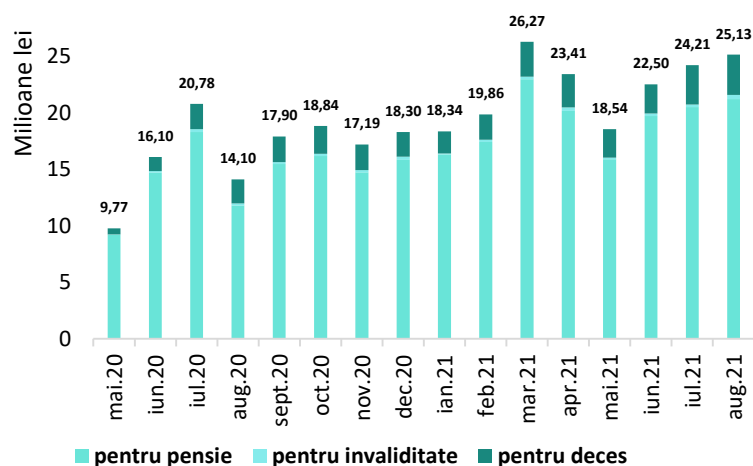
Grad de repartizare aleatorie
97,27%

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat

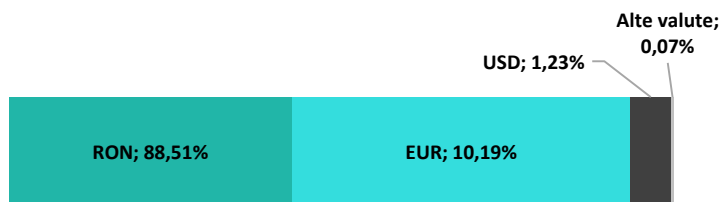

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon II

Valoarea activului plătit din fond

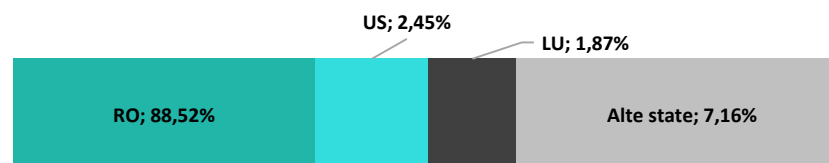
Expunerea valutară

Structura activelor fondurilor de pensii administrate privat la 30/09/2021

Instrumente financiare	Valoare ron	Pondere în total active
Titluri de stat	53.297.000.347	61,19%
Acțiuni	21.682.427.008	24,89%
Obligațiuni corporative	5.031.538.897	5,78%
Fonduri de investiții	2.846.537.070	3,27%
Depozite	2.192.608.444	2,52%
Obligațiuni supranaționale	1.789.524.177	2,05%
Obligațiuni municipale	185.050.412	0,21%
Fonduri de metale	112.160.969	0,13%
Instrumente derivate	(950.416)	0,00%
Alte sume	(31.417.428)	-0,04%

Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii administrate privat

Fondurile de pensii administrate privat au înregistrat o scădere săptămânală a activelor totale de circa 0,35% la 29 octombrie 2021. Investițiile acestora se bazează majoritar pe active românești, denuminate în RON. Titlurile de stat se regăsesc în procent de 61% în portofoliul investițional al fondurilor de pensii din Pilonul II în luna septembrie 2021.

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon III

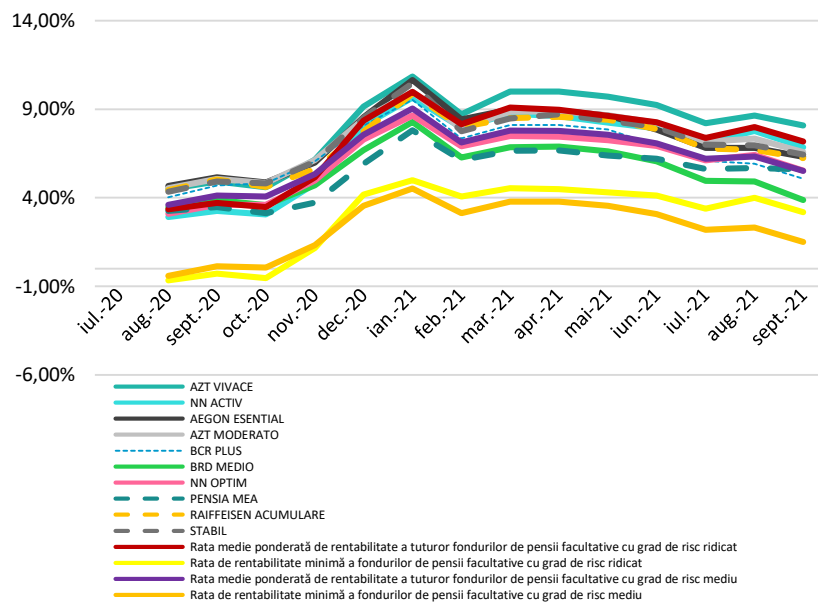
Active totale, evoluția VUAN și numărul de participanți

Fond	Valoare activ total la 29 octombrie 2021	Valoare activ net la 29 octombrie 2021	VUAN la 29 octombrie 2021	Evoluție săptămânală VUAN	Evoluție % VUAN (dec. 2020)	Nr. participanți 30/09/2021
AEGON ESENTIAL	10.827.171	10.802.049	12,7222	-0,32%	5,69%	3.928
AZT MODERATO	344.686.460	344.271.747	24,0392	-0,62%	5,38%	45.032
AZT VIVACE	128.758.257	128.547.974	24,8108	-0,97%	9,26%	20.619
BCR PLUS	571.786.561	570.847.336	22,1286	-0,32%	2,73%	140.388
BRD MEDIO	173.543.724	173.251.224	17,7342	-0,23%	1,59%	35.588
GENERALI STABIL	32.682.256	32.608.812	21,1394	-0,15%	4,57%	5.509
NN ACTIV	395.854.538	395.229.010	26,7131	-0,29%	8,87%	58.353
NN OPTIM	1.420.961.754	1.418.773.851	25,3626	-0,39%	4,54%	208.110
PENSIA MEA	119.499.966	119.266.640	21,0717	-0,44%	6,12%	20.783
RAIFFEISEN ACUMULARE	124.393.239	124.187.937	26,4168	-0,07%	5,33%	15.465
Total	3.322.993.927	3.317.786.580				553.775

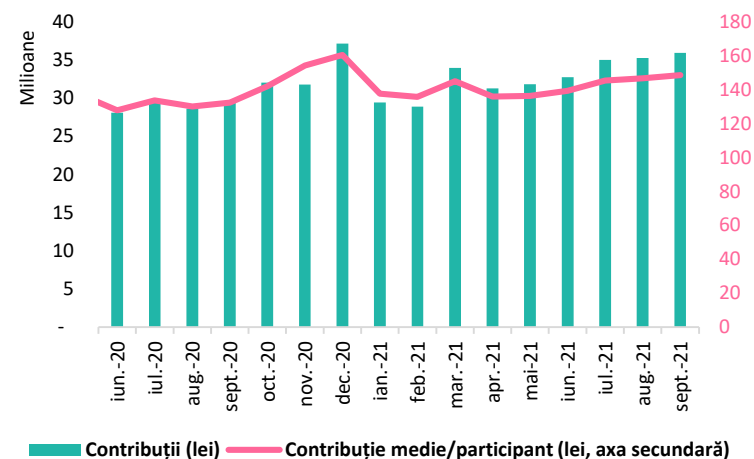
Participanți nou intrați în sistem la 30/09/2021

3.625 persoane

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative

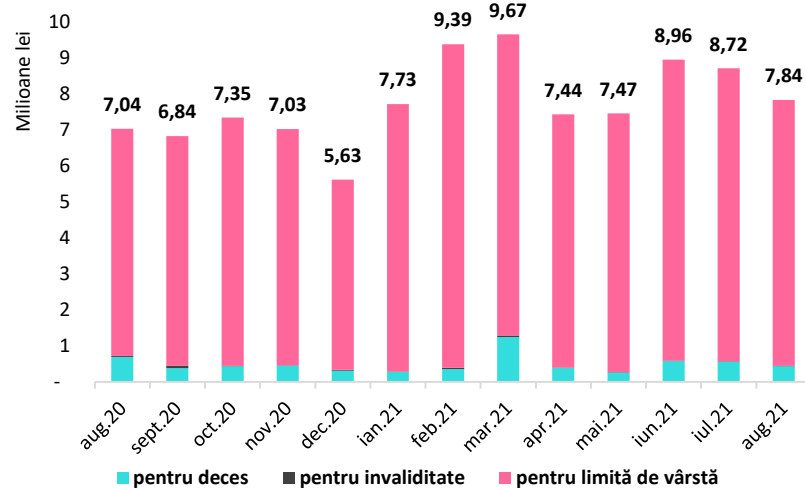

Evoluția contribuțiilor brute

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon III

Valoarea activului plătit din fond

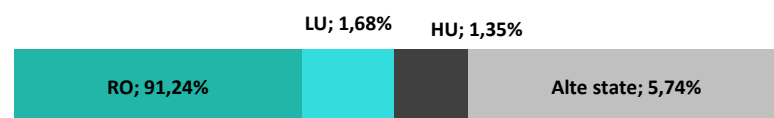
Expunerea valutară

Structura activelor fondurilor de pensii facultative 30/09/2021

Instrumente financiare	Valoare ron	Pondere în total active
Titluri de stat	2.031.245.516	61,13%
Acțiuni	933.850.219	28,10%
Obligațiuni corporative	93.120.553	2,80%
Fonduri de investiții	83.463.871	2,51%
Depozite	76.135.080	2,29%
Obligațiuni supranaționale	70.066.860	2,11%
Obligațiuni municipale	23.007.994	0,69%
Fonduri de metale	8.586.113	0,26%
Alte sume	3.424.035	0,10%
Instrumente derivate	110.126	0,00%

Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii facultative

80%

85%

90%

95%

100%

86%

88%

90%

92%

94%

96%

98%

100%

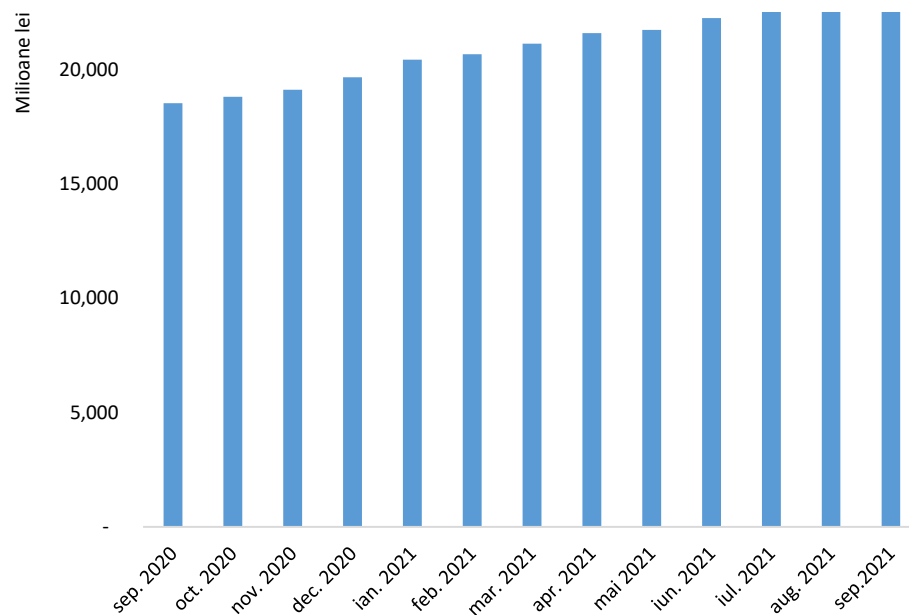
Fondurile de pensii facultative au înregistrat o ușoară majorare săptămânală a activelor de 0,01% la 29 octombrie 2021. Acestea s-au focalizat mai mult pe investirea în active românești, denominate în lei, iar ponderea cea mai mare a fost investită în titluri de stat (61%).

ASF

Evoluția fondurilor de investiții autorizate în România

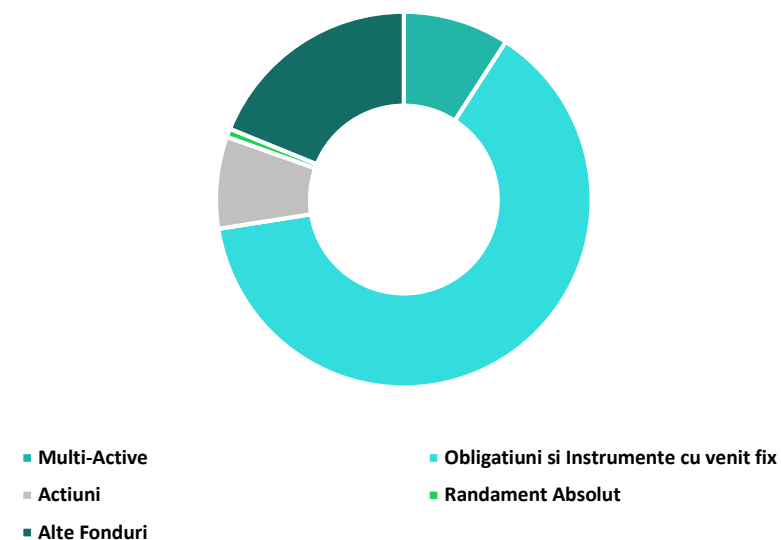
Evoluția activelor nete în perioada septembrie 2020 – septembrie 2021 -

Fonduri deschise de investiții

Sursa: AAF

Cota de piață a FDI locale pe categorii de fonduri (septembrie 2021)

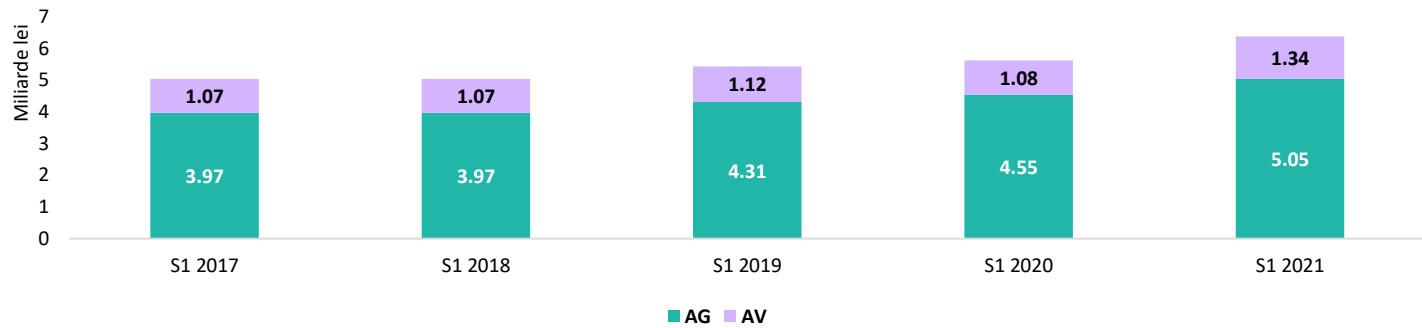
Conform datelor publicate de AAF, activele nete ale fondurilor deschise de investiții locale s-au situat la o valoare de aproximativ 22,90 miliarde lei în luna septembrie 2021, în ușoară scădere (-0,2%) comparativ cu luna august 2021 (22,95 miliarde lei). La finalul lunii septembrie 2021, activele nete aferente fondurilor deschise locale de obligațiuni și instrumente cu venit fix au scăzut (-1,6%), în timp ce activele nete ale fondurilor deschise de acțiuni și multi-active au înregistrat cele mai mari creșteri comparativ cu luna precedentă.

În luna septembrie 2021, fondurile deschise de obligațiuni și instrumente cu venit fix dețineau cea mai mare pondere în total active nete aferente fondurilor deschise de investiții (circa 63%¹), iar categoria „alte fonduri” aveau o cotă de piață de aproximativ 19%.

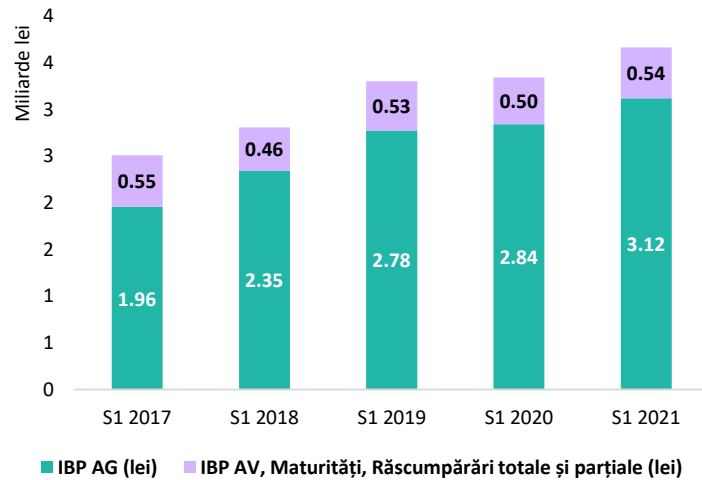
¹ A avut loc o reclasificare a fondurilor deschise de investiții la nivelul AAF

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

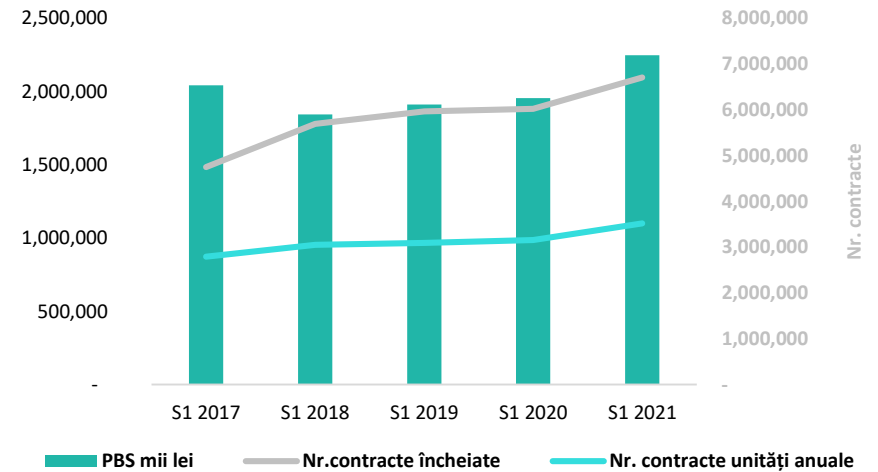
Evoluția primelor brute subscrise

Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)

Evoluția primelor brute subscrise aferente asigurărilor RCA

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

Rezerve tehnice constituite pentru AG și AV

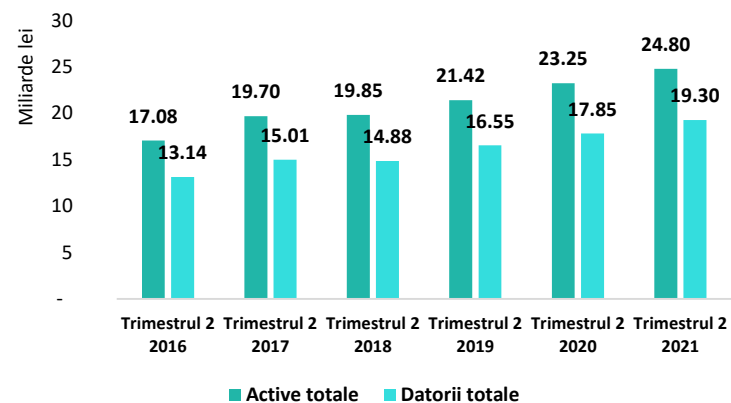
- Pentru activitatea de asigurări generale, la data de 30.06.2021, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 11,83 miliarde lei. Pentru activitatea de asigurări de viață, la data de 30.06.2021, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 9,09 miliarde lei.

Date conform SII

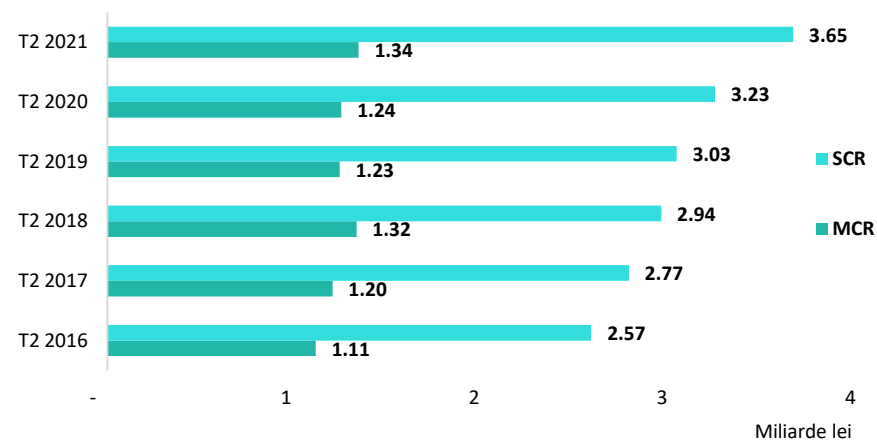
- Activele totale au crescut cu 7%, iar datoriile totale ale societăților de asigurare s-au majorat cu 8% la 30 iunie 2021 comparativ cu perioada similară din anul anterior.
- La sfârșitul primului semestru al anului 2021, toate societățile îndeplineau cerințele necesarului de capital de solvabilitate (SCR), precum și cerințele minime de capital (MCR), cu excepția unei societăți de asigurare în cazul căreia au fost constatate abateri grave de la prevederile legale, fiind dispuse, în acest sens, sancțiuni și măsuri în vederea corectării deficiențelor identificate, inclusiv desemnarea în calitate de administrator temporar a Fondului de Garantare a Asiguraților pentru înlocuirea organului de conducere a societății.
- Dat fiind faptul că City Insurance SA nu a făcut dovada documentată a modului în care va deține permanent fonduri proprii eligibile pentru a acoperi cerința de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR), precum și lipsa fondurilor proprii de bază eligibile să acopere pragul absolut al MCR, valoarea SCR calculată și valoarea MCR calculată, în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) lit. d) și lit. e), art. 67 alin. (1) lit. a), art. 72 alin. (1) și art. 95 alin. (1) din Legea nr. 237/2015, cu modificările și completările ulterioare, dată fiind și inexistența vărsământului la capitalul social, în urma analizării modului de îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia ASF nr. 714/2021, respectiv Decizia ASF nr. 724/2021, a rezultat că Planul de finanțare pe termen scurt și Planul de redresare sunt în mod evident neadecvate și nu asigură restabilirea situației financiare a societății și, pe de o parte, solvabilitatea societății este în continuă deteriorare iar, pe de altă parte, societatea se află în incapacitate vădită de plată.
- În consecință, pentru protejarea asiguraților, Consiliul ASF a decis retragerea autorizației de funcționare a societății City Insurance SA, în conformitate cu prevederile art. 110 din Legea nr. 237/2015, constatarea stării de insolvență, astfel cum este definită de art. 5 alin. (1) pct. 31 lit. a) și lit. b) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare și promovarea de către ASF a cererii privind deschiderea procedurii falimentului împotriva societății, conform dispozițiilor art. 249 din legea referită.

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

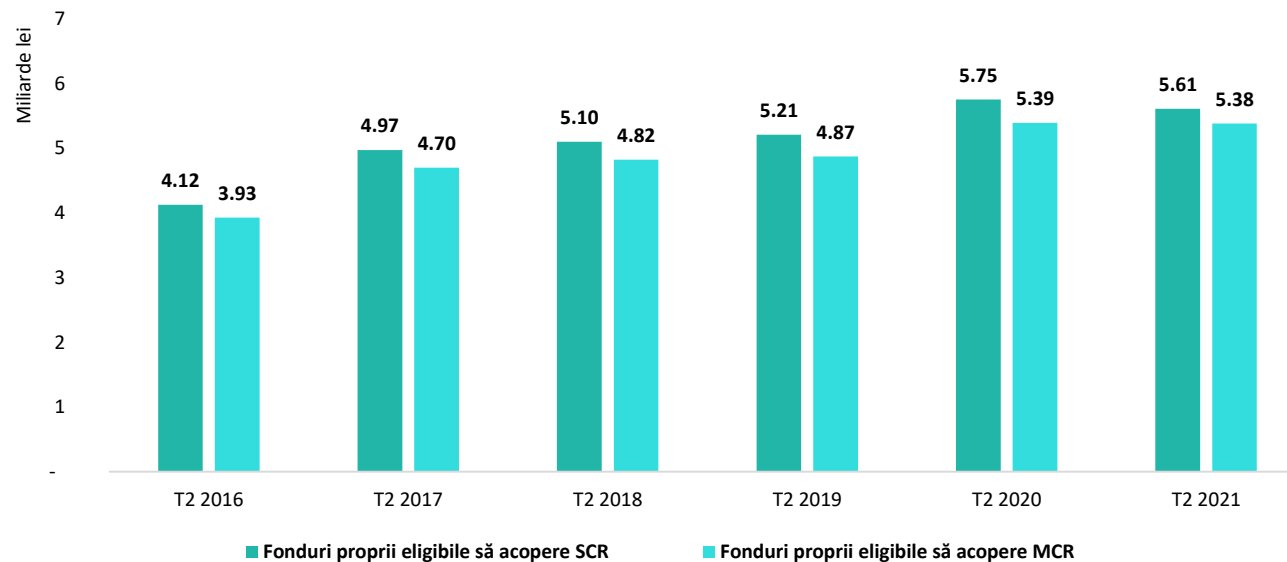
Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare

Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și a cerinței de capital minim (MCR)

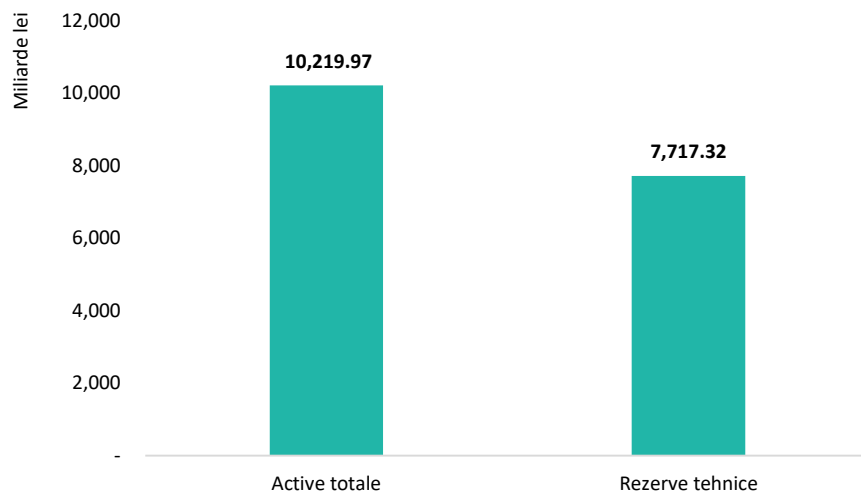

Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate

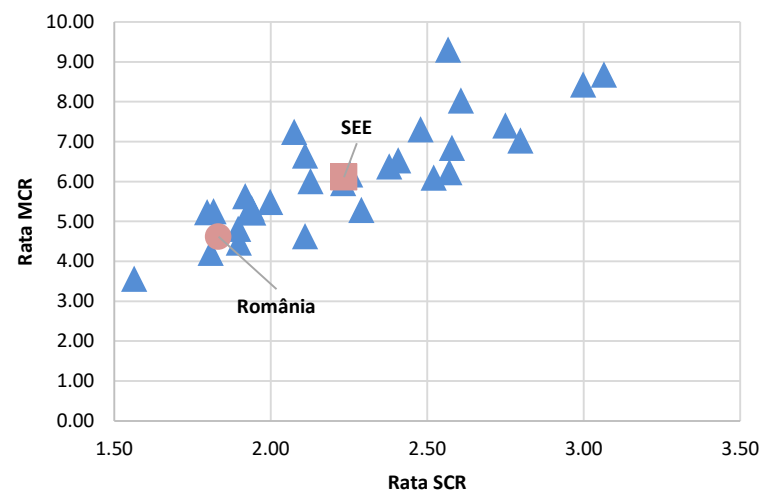
Evoluția indicatorilor pe piața asigurărilor în statele din Spațiul Economic European (SEE) conform Solvency II

Activele totale și rezervele tehnice ale societăților de asigurare din SEE la 31.03.2021

Sursa: EIOPA

Valoarea ratei SCR raportată la rata MCR a societăților de asigurare din SEE la 31.03.2021

- România a înregistrat la data de 31 martie 2021 un nivel al activelor de 5,10 miliarde EUR, mai mic comparativ cu celelalte state din Europa (spre exemplu: Franța – 2.979 miliarde EUR). Asemănător este și în cazul rezervelor tehnice, unde piața asigurărilor din România înregistra un nivel de 3,07 miliarde EUR, semnificativ mai scăzut comparativ cu cel al Franței (2.303 miliarde EUR). Din cele 30 state pentru care există date privind Solvency II, România se află pe locul 24 după valoarea activelor și pe același loc după valoarea rezervelor tehnice.
- În ceea ce privește structura investițională a societăților de asigurare, la nivel european, la 31 martie 2021, clasa predominantă de active în care s-a investit au fost obligațiunile (59%). În România, se păstrează clasa predominantă de active cu o pondere de 84%, fiind compuse în principal din obligațiuni guvernamentale (77%) și obligațiuni corporative (7%).
- În România, la finalul primului trimestru 2021, companiile de asigurări investeau în obligațiuni guvernamentale o pondere de 77%, în vreme ce în SEE doar 32% din investiții au fost în obligațiuni guvernamentale și un procent de 26% în obligațiuni corporative.
- La nivel european, rata SCR a ajuns la nivelul de 2,23 la sfârșitul lunii martie 2021, iar rata MCR se situa la 6,11, în timp ce în România, rata SCR a indicat un nivel de 1,83, iar rata MCR a fost 4,62.

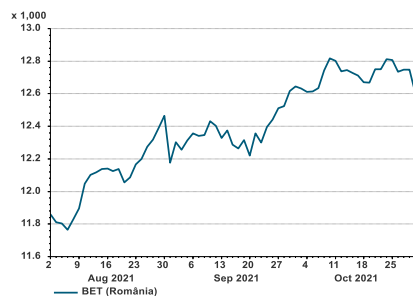
Calendarul economic al săptămânii curente

Zona	Data	Ora	Indicator Economic / Eveniment	Perioada	Estimare	Anterior
Italia	03.11.2021	12:00	Rata șomajului	Septembrie 2021 m	9,1%	9,3%
Marea Britanie	03.11.2021	12:30	Markit Composite PMI	Octombrie 2021 m	56,8	54,9
EA	03.11.2021	01:00	Rata șomajului	Septembrie 2021 m	7,5%	7,5%
SUA	03.11.2021	04:45	Markit Composite PMI	Octombrie 2021 m	57,3	55
SUA	03.11.2021	09:00	Decizie rata dobânzii		0,25%	0,25%
Germania	04.11.2021	11:55	Markit Composite PMI	Octombrie 2021 m	52	55,5
EA	04.11.2021	12:00	Markit Composite PMI	Octombrie 2021 m	54,7	56,4
Marea Britanie	04.11.2021	03:00	Decizie rata dobânzii		0,1%	0,1%
SUA	04.11.2021	03:30	Balanța comercială	Septembrie 2021 m	-75 mld. \$	-73,3 mld. \$
SUA	05.11.2021	03:30	Rata șomajului	Octombrie 2021 m	4,8%	4,8%

Comunicate și publicații relevante ale instituțiilor financiare europene și internaționale în săptămâna precedentă

UNIUNEA EUROPEANĂ	• Comisia Europeană a propus o revizuire a normelor bancare ale UE (Regulamentul privind cerințele de capital și Directiva privind cerințele de capital).
ESMA	• ESMA a emis o Declarație publică privind recomandările de investiții prin care atenționează asupra modului de utilizare a lor.
IOSCO	• IOSCO, Comitetul Basel privind supravegherea bancară (BCBS) și Comitetul privind plățile și infrastructurile de piață (CPMI) au lansat o consultare publică cu privire la practicile aferente apelurilor în marjă. • IOSCO a actualizat un set de principii pentru entitățile reglementate care externalizează diverse activități către furnizori terți de servicii.
IAIS	• În contextul Conferinței ONU COP26, IAIS confirmă angajamentul continuu pentru abordarea riscurilor și oportunităților asociate schimbărilor climatice.
FMI	• FMI a elaborat o analiză referitoare la impactul adoptării rapide a inteligenței artificiale (AI) și învățării automatizate (ML) în sectorul financiar. • FMI a prezentat o analiză referitoare la promovarea unor principii globale privind utilizarea volumelor mari de date, având în vedere vulnerabilitățile și beneficiile aduse.

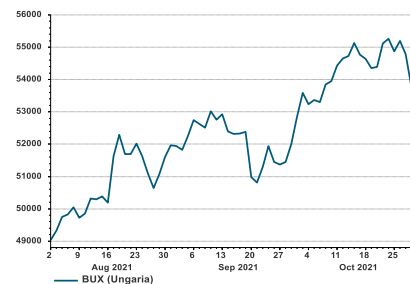
BET (România)

SOFIX (Bulgaria)

BUX (Ungaria)

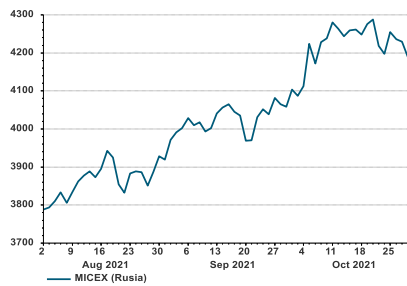
WIG (Polonia)

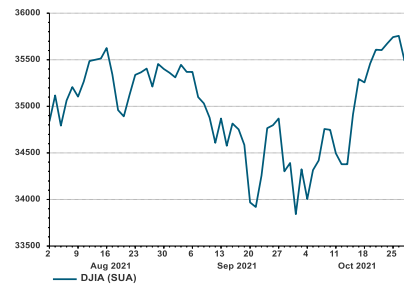
PX (Rep. Cehă)

MICEX (Rusia)

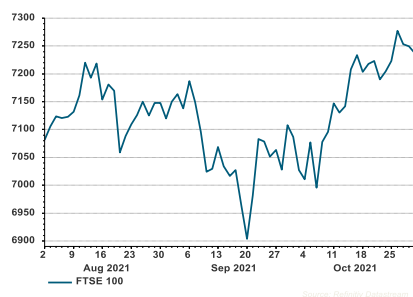
Dow Jones Industrials (SUA)

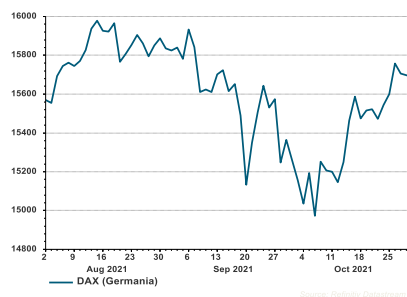
S&P 500 (SUA)

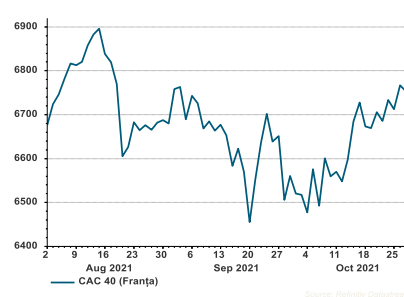
FTSE (100 UK)

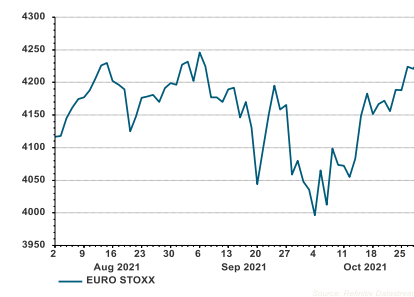
DAX (Germania)

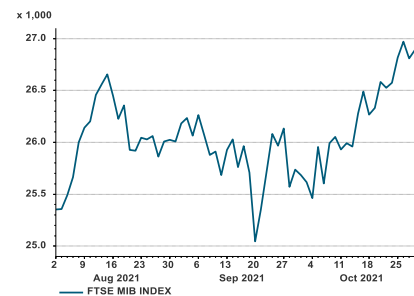

CAC 40 (Franța)

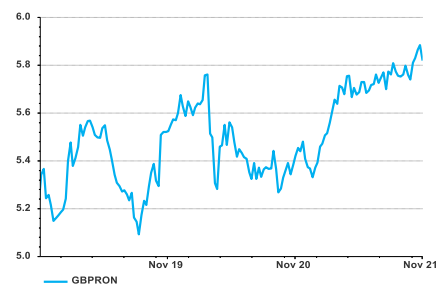
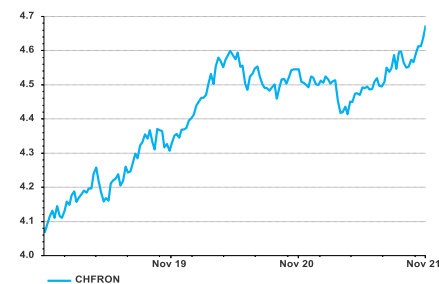
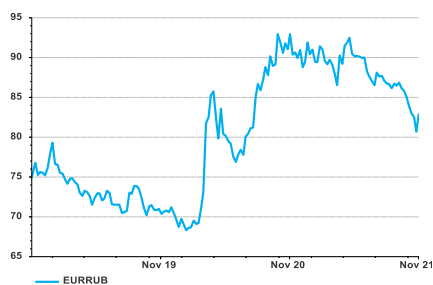
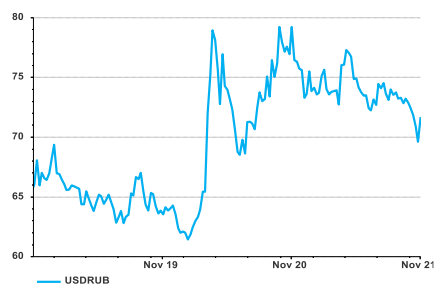
EUROSTOXX

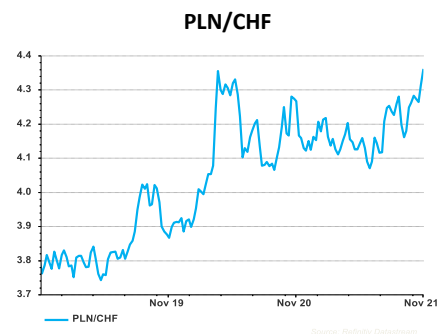
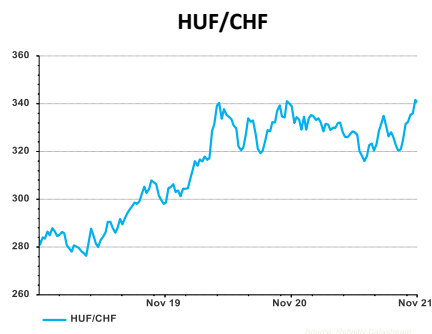
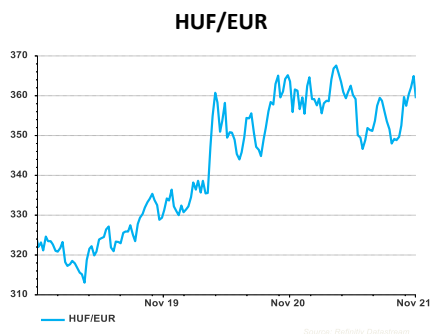

SMI (Elveția)**ATX (Austria)****FTSE MIB (Italia)**

Sursa: Thomson Reuters Datastream

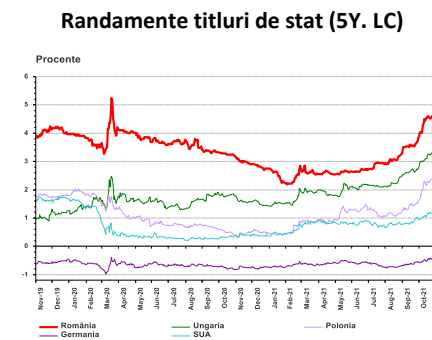
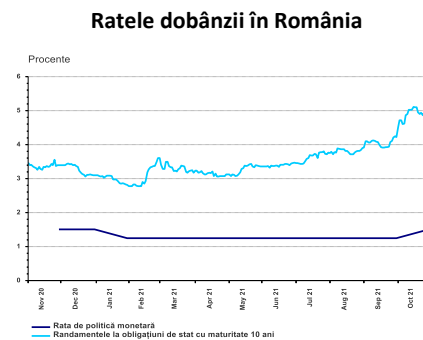
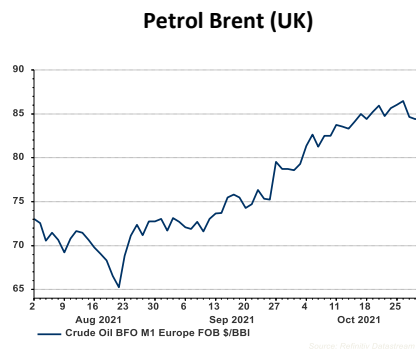
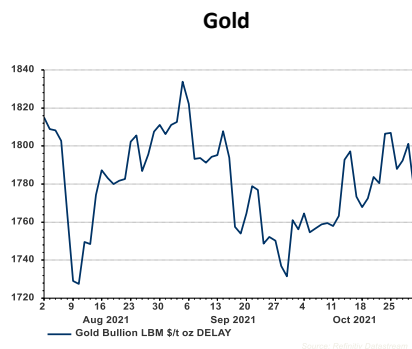
Cotații valutare

EURRON**USD RON****GBPRON****CHFRON****EURRUB****USD RUB****EURCHF****USDCHF**

Sursa: Thomson Reuters Datastream

Alte instrumente financiare

Raportul reflectă cele mai recente date statistice disponibile, unele având caracter provizoriu și urmând a fi revizuite în edițiile ulterioare.

Frecvența cu care se actualizează informațiile din tabele și grafice este cea mai ridicată în cazul indicatorilor privind piețele bursiere săptămânală), pentru indicatorii macroeconomici și cei privind fondurile de investiții și de pensii majoritatea actualizărilor sunt lunare, în vreme ce pentru indicatorii pieței asigurărilor actualizările au loc, de regulă, trimestrial.